

Vlaams
Parlement

vergadering **C132**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 12 februari 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de prestatieregeling voor volgend schooljaar – 1038 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de centrale examencommissie en de inschrijving van studenten in het hoger onderwijs – 996 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het protocol tussen de pedagogische begeleidingsdiensten – 998 (2014-2015)	10
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over elektromagnetische straling in kleuterscholen – 1002 (2014-2015)	14
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de werking van DISCIMUS en het gebruik van deze gegevens voor een aanklampende strategie – 1000 (2014-2015)	17
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het tweedelijns inclusienetwerk – 1008 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitrol van het M-decreet – 1054 (2014-2015)	22
VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de diplomavereisten voor het toekennen van een inschakelingsuitkering – 1025 (2014-2015)	29

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de prestatieregeling voor volgend schooljaar – 1038 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Voorzitter, dames en heren, zowel middelbare scholen als centra voor volwassenenonderwijs bereiden in de tweede helft van het schooljaar graag de organisatie van het volgende schooljaar voor. Daarom is het voor de scholen belangrijk om te weten hoeveel lestijden hun leerkrachten zullen moeten geven om al dan niet voltijds aangesteld te kunnen zijn.

Voor elk ambt en per studiegebied is een prestatienoemer vastgelegd. In het secundair onderwijs gaat het voor algemene vakken, kunstvakken en technische vakken om 22sten in de eerste graad, 21sten in de tweede graad en 20sten in de derde graad. Voor de praktische vakken in de tweede en derde graad gaat het om 29sten. In het secundair volwassenenonderwijs kan die prestatienoemer van 20sten tot 25sten variëren volgens het studiegebied. Voor lectoren in het hoger beroepsonderwijs en de specifieke lerarenopleiding is die noemer vastgelegd in 20sten.

Sinds in verschillende discussies een verhoging van de prestatienoemer besproken werd, ook in de kranten, is het werkveld enigszins ongerust. Minister, hebt u al een zicht op de eventuele maatregel, zijnde een wijziging van de prestatienoemer, betreffende de lesopdrachten en het aantal uren die leerkrachten in het secundair onderwijs of het volwassenenonderwijs vanaf volgend schooljaar moeten geven? Indien neen, wanneer zal hieromtrent meer duidelijkheid zijn? Hebt u weet van eventuele praktische bezwaren of suggesties om te komen tot mogelijke alternatieven vanuit het werkveld, en dit op het niveau van het secundair onderwijs en/of het volwassenenonderwijs?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, we hebben hier al een debatje over gehad naar aanleiding van een actuele vraag. Ik heb er toen op gewezen dat er soms anomalieën zijn, bijvoorbeeld in de tweede graad. Waarom heeft de ene leerkracht daar meer lestijden dan een andere, louter en alleen als gevolg van zijn opleiding? Daaraan kan iets worden gedaan dat ook besparend werkt.

Minister, we weten uiteraard wat uw opdracht is op dat vlak binnen het regeerakkoord. Lineaire maatregelen zijn het eenvoudigste. De vraag is echter of die steeds het meest correct en eerlijk zijn.

Er groeit na jaren discussies een consensus dat het aantal studierichtingen in de afstudeerrichtingen veel te hoog is. Als het aantal vermindert, zullen de klasgroepen ook wijzigen en kan dit mee – dit is niet de doelstelling op zich – een besparend effect hebben.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Mevrouw Brusseel, nog niet zolang geleden heb ik hierover een actuele vraag gesteld. De vraag is belangrijk omdat er inderdaad onrust heerst. Ik sluit me aan bij de heer De Meyer. Mensen die beginnen te werken in het onderwijs, stellen de vraag hoeveel contacturen ze zullen hebben en hoeveel ze zullen verdienen. Dat is ongeveer de moeilijkste vraag die een

solliciterende leerkracht kan stellen. Dat zal afhangen van de opdracht, wat hij doet en waar. Dan stelt hij de vraag of hij benoemd kan worden. Dan is het nog moeilijkere antwoord dat dit afhangt van of het voldoende geacht, vereist of iets anders is, en dus afhankelijk van de leerlingenaantallen enzovoort. We kunnen alleen maar toejuichen dat er meer duidelijkheid komt.

Als we een herwaardering willen doen van bso en tso, dan moeten we erover nadenken welke waardering we aan die leerkrachten geven. Het heeft zijn geschiedenis waarom de praktijkvakken in de 29sten staan. Dat is het gevolg van het idee dat het om acht leerlingen ging met een praktijkleraar in het praktijklokaal, en als de les stopte, dat ook de opdracht van de leerkracht stopte.

De realiteit is anders. Als je bijvoorbeeld praktijkverzorging geeft aan een groep van veertien of achttien leerlingen, dan krijgt dat vak meer de omvang van een gewoon vak.

In het regeerakkoord staat toch wel een zeer belangrijke passage: "Onderwijs gebeurt in de school en in de klas." U zult denken: uiteraard. Maar het is niet uiteraard. Als er al zou worden overwogen om iets te doen aan de prestatieoemers, dan moeten we heel goed nadenken over wat dat zou teweegbrengen in de klas en in de school. Dat is cruciaal. Het zou kunnen betekenen: hetzelfde maar met minder, en dan is het toch een aparte vraag. Minister, we moeten daar toch heel goed over nadenken.

Deze berichten zorgen voor een ietwat bijzondere sfeer aan de leerkrachtentafel, zeker in secundaire scholen. Leerkrachten van de eerste graad kijken wat meewarig naar leerkrachten van de derde graad en vice versa. En dan lopen er nog een aantal 'exoten' in 29sten rond.

De vraag van mevrouw Brusseel is een zeer terechte vraag: op welke manier gaan we duidelijkheid scheppen? Minister, ik vraag u om, als u iets onderneemt, zeer goed na te denken over de gevolgen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik ben op dit ogenblik zeer goed aan het nadenken. De budgettaire looninspanningen die nog in 2015 moeten worden geleverd in het secundair en volwassenenonderwijs, bedragen respectievelijk 20 miljoen en 2,5 miljoen euro. Er zijn een aantal manieren om dit te bereiken, bijvoorbeeld door de omkadering te verkleinen of het aanwendingspercentage te verlagen, door de vervanging van sommige afwezige personeelsleden niet meer te subsidiëren of te financieren, of door sommige prestatieoemers van het personeel aan te passen. Het klopt inderdaad dat alles wat je doet en alles wat je overweegt te doen, effecten heeft en dat je dus zeer goed moet weten welke dat zullen zijn.

Ik moest net glimlachen toen de heer Daniëls het had over de sfeer in de lerarenkamer. Voor mij waren al die prestatieoemers ook nieuw: afhankelijk van je diploma, afhankelijk van het jaar waarin je lesgeeft, zijn er niet alleen loonverschillen maar ook 'contactuurverschillen'. Ik heb al een paar keer gezegd dat ik het vreemd vind dat de loopbaan van een leraar in contacturen wordt uitgedrukt. Voor mij is een schoolopdracht ook belangrijk en zeker interessant als er een sterke directie is die haar leerkrachten zeer goed kent en inzet in de belangen van de leerlingen. In andere scholen zou het kunnen leiden tot heel andere situaties. Ik begrijp dat de vakbonden hier beducht voor zijn.

Mevrouw Brusseel, wij zijn volop aan het overleggen. Er is nog geen formeel overleg, het is nog informeel. Ik besef ook dat het niet te lang meer kan duren, maar eerst waren er onderhandelingen over de begroting, dan over OD XXV. Ik

wil zeker tegen volgend schooljaar op tijd besluiten hebben zodat scholen op voorhand weten wat er wijzigt. In het verleden gebeurde dat vaak te laat, en we willen nu zeker op tijd zijn. In de weken na de krokusvakantie zullen we de juiste maatregelen nemen. Mevrouw Brusseel, ik kan u dus vandaag nog geen duidelijkheid verschaffen. We maken er wel volop werk van. Het is een zeer gevoelig item, waarvoor ik ook niet elk jaar iets nieuws wil uitvinden en waarvoor ik nu de juiste keuzes wil maken. Je kunt ook dingen combineren. Als je het aanwendingspercentage iets verhoogt en aan de noemers werkt, verhogen de mogelijkheden voor de scholen om personeel in te zetten.

Ik laat het overleg zijn werk doen. Ik begrijp de onrust, maar zolang er niets wijzigt, blijft alles zoals het is. Ik zal geen ondoordachte maatregel voorstellen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb er uiteraard alle begrip voor dat u de tijd neemt voor overleg, want het is inderdaad niet wijs om ieder jaar met nieuwe maatregelen te komen.

Ik volg u ook wanneer u zich afvraagt waarom de opdracht moet worden uitgedrukt in contacturen. Het is een beetje vreemd. Het is een keuze omdat er nu eenmaal een optie moest worden gekozen. Ergens is het ook natuurlijk dat er verschillen in zijn.

Ik heb ook aandachtig geluisterd naar collega Daniëls. Die verschillen bestaan en worden door sommige leerkrachten als niet helemaal eerlijk gepercipieerd, maar ik heb het voorrecht gehad les te mogen geven aan alle graden van het middelbaar onderwijs, en ik heb vastgesteld dat de lesvoorbereidingen voor de derde graad veel meer tijd vergden dan die voor de eerste graad, maar dat het dan weer intenser is om les te geven aan de eerste graad. Daar zitten dus heel veel verschillen in. Als je dan gaat zeggen dat de ene zoveel uren moet geven om een fulltime te krijgen en de ander zoveel, kan ik begrijpen dat daar argumenten pro en contra voor zijn.

Daarom ben ik zelf voorstander van een herdefiniëring van de opdracht van de leerkracht, breder dan alleen het definiëren van het aantal contacturen. Maar zoals u terecht zei, vergt dat een zeer goed bestuur van de school, een zeer goed 'people management'. Wat ik heb vastgesteld in de beperkte tijd dat ik heb kunnen lesgeven, en wat ik ook wel eens hoor op het terrein, is dat als leerkrachten directeur worden in de school waar ze zelf leerkracht geweest zijn, dat na verloop van tijd extra spanningen kan opleveren, omdat de goede vrienden die collega geweest zijn van de directeur, misschien iets betere opdrachten krijgen, of dat anderen op zijn minst die indruk krijgen. Dat leidt dan weer tot andere frustraties.

Als we die opdracht willen herdefiniëren en daarin meer ruimte willen laten aan de directie, dan zullen we ook heel duidelijke eisen moeten stellen wat betreft het soort management dat we willen in een school.

Een andere piste zou de loopbaanladder kunnen zijn. Dat was een van de weinige dingen die ik tijdens het lerarenloopbaandebat in de vorige legislatuur heb toegejuicht. Het houdt in dat een junior leerkracht iets meer ademruimte krijgt dan een senior. Dat zijn allemaal zaken die redelijk fundamenteel zijn en die we niet zomaar op een half schooljaar zullen beslissen, neem ik aan.

De centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) hebben mij ook die vraag gesteld, omdat zij vaak met een heel erg moeilijke samenstelling van de lessenroosters zitten. Het CVO van Brussel bijvoorbeeld, dat enkel taallessen geeft, werkt in pakketten van drie lessen. De leerkracht moet zijn rooster dus kunnen maken in

blokken van drie uur. Dan is een noemer van 20sten of 22sten echt heel moeilijk om mee te werken. Dat zijn praktische problemen waar ik wel oren naar heb als de scholen het vragen.

We kunnen wel zeggen dat dit verhaal vervolgd wordt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de centrale examencommissie en de inschrijving van studenten in het hoger onderwijs – 996 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, uit het jaarrapport van de centrale examencommissie leren we dat binnen de verschillende onderwijsvormen van de derde graad 17 procent van de kandidaten tso hun diploma secundair onderwijs in een zittijd behalen, tegenover 9 procent in aso en 8 procent in bso. De meeste jongeren behalen hun diploma binnen een tijdspanne van twee tot vier zittijden. Het percentage van kandidaten dat een diploma in meer dan vier zittijden behaalt, is het grootst in het aso: 19 procent, tegenover 13 procent in bso en 15 procent in tso.

Het hoeft uiteraard geen betoog dat studenten die via de centrale examencommissie hun diploma wensen te behalen, een andere examenkalender hebben dan reguliere studenten. Dat kan ertoe leiden dat de laatste examens pas in de periode september-november worden afgelegd, ook al door de kalender van de examencommissie.

Mocht de student die examens met glans afleggen en het diploma secundair onderwijs behalen, dan heeft die student echter een probleem met het inschrijven in het hoger onderwijs, zo hebben een aantal studenten en ouders mij gemeld. Studenten kunnen dat namelijk niet doen, ook niet voorlopig, vooraleer ze hun laatste examen succesvol hebben afgelegd en hun diploma hebben behaald. Dat zet uiteraard een rem op het verder doorstromen van deze studenten naar het hoger onderwijs, aangezien zij niet kunnen starten vanaf het begin van het academiejaar.

Minister, hebt u zicht op het aantal leerlingen dat via de centrale examencommissie zijn diploma secundair onderwijs behaalt in de periode september-november? Bent u bereid om te onderzoeken of een voorlopige inschrijving in het hoger onderwijs kan worden toegelaten, als de studenten kunnen aantonen dat ze nog maar één of twee examens moeten afleggen voor de centrale examencommissie, zodat zij het academiejaar – onder voorbehoud – kunnen starten en zo de colleges al kunnen bijwonen?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Mijnheer De Ro, u stelt een interessante vraag. Ik denk dat, wat de eerste inschrijving voor een bacheloropleiding betreft, er niet is voorzien in de mogelijkheid van een voorlopige inschrijving. Maar bij mijn weten – ik ben echter niet 100 procent zeker – is er ook niets verboden.

Op de website van de KU Leuven staat: "Indien je nog slechts één of enkele vakken moet behalen via de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap,

kun je voorlopig inschrijven. Je moet dan je diploma behalen vóór de examens van januari.” Blijkbaar wordt dat hier toegepast. Misschien zit daarin ook inspiratie voor andere instellingen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): De heer De Ro heeft een interessante vraag gesteld. *(Opmerkingen van de heer Jo De Ro)*

Ik heb niet gezegd dat ik het een goede vraag vond, wel dat ik ze interessant vond. Dat er leerlingen zijn die deelnemen aan het centraal examen voor één of twee vakken en dan een jaar of een half jaar moeten wachten, is een vaststelling uit de praktijk. Bij het zoeken naar een mogelijke oplossing of een manier van aanpak, moeten we toch voorzichtig zijn. We zijn het er immers allemaal over eens dat de flexibilisering in het hoger onderwijs is doorgeslagen en dat we net nu, in die oriënteringstrajecten, willen voorkomen dat er jongeren starten in het hoger onderwijs in richtingen die ze niet zouden aankunnen of waarin ze niet geïnteresseerd zouden zijn.

Ik maak even de a-contrarioredenering. Het zou toch raar zijn dat we een jongere die zijn secundair onderwijs gewoon, en niet via de centrale examencommissie, afhandelt, adviseren om bepaalde richtingen niet te volgen en misschien zelfs tegenhouden die te volgen en dat we iemand die zijn diploma secundair onderwijs nog niet verwezenlijkt heeft die, via deze vorm van flexibele instroom, wel laten volgen. Ik vind dat we daarover heel ernstig moeten nadenken.

Het bezorgt de instellingen hoger onderwijs ook heel wat planlast, want die jongere is dan wel ingeschreven, maar eigenlijk ook niet. Telt die dan mee in de financiering voor het berekenen van de verdeling van de enveloppe of niet? Mag die alle studiepunten opnemen of niet? Heeft die recht op studiefinanciering volgens de barema's van hoger onderwijs of niet?

Kortom, er doen zich toch een aantal bijkomende vragen voor. Ik zou de vraag dan anders willen stellen. Is het niet mogelijk om ervoor te zorgen dat, als jongeren nog een of twee vakken moeten doen, die alsnog kunnen worden afgelegd voor de start van de inschrijvingen hoger onderwijs?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp-a): Ik vind de vraag van de heer De Ro ook zeer interessant. *(Gelach)*

Er wordt hier nogal stellig gezegd dat de negatieve effecten van de flexibilisering legio zijn. Ik denk dat de flexibilisering een aantal positieve effecten heeft. Een aantal hogescholen experimenteren vandaag ook al met studenten zonder diploma secundair onderwijs, maar wel met een diploma in het – nabije – vooruitzicht, door hen al te laten participeren aan een aantal vakken in de eerste bachelor en ook al examens te laten afleggen voor het einde van het semester in de eerste bachelor.

Ik denk dat dat ook perfect zou moeten kunnen voor cursisten die nog een aantal vakken moeten afleggen voor de centrale examencommissie. Misschien moeten we de flexibilisering voor deze, vaak zeer gemotiveerde groep, die haar diploma voor de centrale examencommissie wil behalen, toch niet te veel ondermijnen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor deze zeer interessante vraag. *(Gelach)*

Het antwoord zal u zeker plezier doen.

Mijnheer De Ro, u hebt het over de centrale examencommissie, maar die behoort sinds 1 januari 2015 tot het Agentschap Ondernemen en is bevoegd voor het erkennen van beroepsbekwaamheid en het uitreiken van het getuigschrift basis-kennis bedrijfsbeheer. De Examencommissie secundair onderwijs is bevoegd voor het uitreiken van getuigschriften en diploma's secundair onderwijs. Ik vermoed dat uw vraag over de Examencommissie secundair onderwijs gaat. Mijn antwoord is daar in ieder geval op gebaseerd. *(De heer Jo De Ro knikt instemmend)*

Sinds oktober 2012 worden er geen examens meer per zittijd georganiseerd. Men werkt volgens een zeer flexibel en permanent systeem. Die examens vinden plaats in het gebouw waar ik werk. Ik ga nu vaak langs het gelijkvloers om te kijken wie er daar staat met stress. Vorige week was het trouwens examen over het vak recht.

Binnen een beperkt aanbod aan studierichtingen worden de examens op regelmatige tijdstippen georganiseerd. De kandidaat schrijft zich in voor een examen via een online platform. Iedere kandidaat kan driemaal per jaar deelnemen aan hetzelfde examen. De gemiddelde doorlooptijd om het diploma te behalen, is tien maanden. De termijn is korter geworden door de flexibele organisatie van examens, stellen we vast. Dat is positief.

Voor het kalenderjaar 2013 heeft de Examencommissie secundair onderwijs in de periode september-november 155 diploma's uitgereikt. In 2014 waren dat 278 diploma's voor dezelfde periode. Dat zijn niet meer of minder diploma's dan andere maanden, maar de absolute cijfers zijn wel hoger.

Ik probeer met alle opmerkingen rekening te houden. Decretaal is momenteel niet expliciet voorzien in de mogelijkheid om studenten die niet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden, onder voorbehoud in te schrijven. Maar de heer De Meyer heeft gelijk: het is ook niet expliciet uitgesloten. Je kunt dus binnen de huidige regelgeving een oplossing bieden voor een aantal gevallen.

Zo is er geen algemeen geldende datum bepaald waarna studenten niet meer kunnen worden ingeschreven in het hoger onderwijs. Dat betekent dus dat studenten zeker kunnen starten in het tweede semester, maar dat is natuurlijk slechts een halve oplossing. Dan zijn ze de eerste helft kwijt. In de praktijk betekent het ook dat niet alle studenten vanaf dag één formeel zijn ingeschreven in het hoger onderwijs bij het begin van het academiejaar. Uiteraard is het wenselijk dat ze dat zo snel mogelijk in orde maken, maar indien het slechts om enkele dagen zou gaan, kan men pragmatisch zijn.

Sinds het Flexibiliseringsdecreet zijn er ook formeel enkele bijkomende mogelijkheden om studenten voorwaardelijk in te schrijven, of op basis van afwijkende voorwaarden toegang te geven tot het hoger onderwijs. Ik geef die mogelijkheden.

Artikel II.191 van de codex maakt het mogelijk voor de instellingen om studenten die niet voldoen aan de vooropgestelde toelatingsvoorwaarden, na een onderzoek naar hun bekwaamheid alsnog in te schrijven voor afzonderlijke opleidingsonderdelen onder een creditcontract. Het grote voordeel daarvan is dat deze studenten op een regelmatige wijze zijn ingeschreven, al opleidingsonderdelen kunnen volgen en de examens hierover afleggen, die in geval van slagen leiden tot een creditbewijs. Op het ogenblik dat zij het diploma secundair onderwijs effectief behalen, heeft de instelling de mogelijkheid om het creditcontract te wijzigen naar een diplomacontract. Zo worden de al behaalde creditbewijzen in het gewijzigde studiecontract opgenomen en onmiddellijk gevalideerd. De student hoeft zo geen tijd te verliezen. Voor studenten voor wie uiteindelijk toch blijkt dat zij het vereiste diploma niet behalen, zullen de behaalde credits binnen het creditcontract verworven blijven in een later studietraject. Deze oplossing biedt soelaas.

Daarnaast is er de oplossing waarnaar de heer De Meyer verwijst. In de memorie van toelichting bij het betreffende artikel wordt expliciet gewezen op deze mogelijkheid voor studenten die nog niet beschikken over het diploma secundair onderwijs en toch voldoende bekwaam blijken om een opleidingsonderdeel in het hoger onderwijs te volgen. Het blijft wel zo dat de onderwijsinstellingen hiertoe niet verplicht zijn. Het is ook belangrijk dat een dergelijke inschrijving enkel wordt toegestaan wanneer uit onderzoek blijkt dat deze student al voldoende bekwaam is om de betreffende opleidingsonderdelen te volgen. Dat sluit ook aan bij wat de heer Daniëls zei.

Tot slot is er een mogelijkheid om op grond van artikel II.179 van de Codex Hoger Onderwijs studenten in te schrijven in een initiële bacheloropleiding onmiddellijk met een diplomacontract op grond van afwijkende toelatingsvoorwaarden. In dat geval moet wel worden aangetoond dat de betreffende student al het algemeen niveau heeft om deze bepaalde opleiding te starten. Deze procedures zijn doorgaans wel gekoppeld aan een minimumleeftijd van 21 jaar, omdat de decreetgever hier een doelgroep voor ogen heeft van mensen die om een of andere reden geen diploma secundair onderwijs hebben behaald, maar intussen de nodige competenties, bijvoorbeeld in hun werksituatie, hebben verworven. De situatie zal dus eerder uitzonderlijk zijn voor studenten die nog via de centrale examencommissie studeren, maar is ook niet uitgesloten.

Rekening houdend met alle voor- en nadelen vind ik dat het decreet voldoende ruimte biedt. Ik ben er voorstander van om de flexibele mogelijkheden, die er nu al zijn, aan te wenden om de studenten te helpen. Ik heb ook nog niet van de instellingen gehoord dat er een prangend probleem is. Ik weet wel dat niet iedereen het doet. Ik kan perfect laten navragen hoe het wordt gebruikt en dan kunnen we de best practices eens rondsturen. Maar een instelling kan dus op basis van het decreet al aan de slag. Ik hoed me ervoor om nu een nieuw artikel te maken, dat het sowieso toelaat. Ik vrees dat we dan in de situatie terechtkomen die de heer Daniëls beschrijft, want we willen natuurlijk wel dat ze aan alle voorwaarden voldoen.

Mevrouw Gennez, u hebt gewezen op de positieve effecten van de flexibilisering. Die heb ik ook al uitvoerig gebracht, ik heb er geen probleem mee. Ik heb begrip voor de vraag, maar ik denk dat we weg kunnen met de decretale mogelijkheden die vandaag bestaan.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Ik ben blij, minister, dat u enkele zaken benadrukt die al heel fragmentair werden doorgegeven. Ik zou het heel goed vinden als u een bevraging wilt doen bij de instellingen en de good practices kunt delen.

Er zijn vragen te stellen bij enkele parcoursen van mensen, bij de Examencommissie secundair onderwijs. Ook in de commissie Radicalisering hebben we al enkele keren gehoord dat we waakzaam moeten zijn bij huisonderwijs.

Er zijn organisaties die zich steeds meer inzetten voor leerlingen die het spijtig genoeg niet via het normale circuit halen. Het is belangrijk dat die organisaties deze informatie kennen, dat we die good practices delen. De heer De Meyer heeft naar één instelling verwezen. Zo kan er hopelijk op meerdere plaatsen voor die groep steun komen. Het is een kwetsbare groep, die zo snel mogelijk zou moeten kunnen doorstromen, en die via de Examencommissie secundair onderwijs op de goede weg is. Het is belangrijk om hun een duwtje geven en te vermijden dat zij op een muur stoten die er geen hoeft te zijn. Het is heel belangrijk dat we de good practices kunnen delen, en dat de Examencommissie secundair onderwijs die ook mee kan communiceren, want dat is toch de front office waar die leerlingen terechtkomen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, is het mogelijk dat die laatste examens kunnen worden afgelegd voor het hoger onderwijs? Kan dat technisch in de kalender? Anders wordt het wel heel veel. Als dat pragmatisch zou kunnen zonder het verhaal te moeten schrijven, is alles opgelost.

Minister Hilde Crevits: Ik denk dat het niet menselijk is dat het in augustus plaatsvindt. De universiteiten en hogescholen starten op 23 september. Ik weet niet of dat allemaal kan in die korte periode. Nu is het in september-oktober. Dat moet ik dus bekijken. Ik denk niet dat de studenten die een diploma willen halen, zo happig zullen zijn om het in augustus te doen.

Het gaat over 155 of 278 diploma's. We voelen dat er geen echt grote problemen zijn. Ik zal eerst nagaan hoeveel mensen er een probleem hebben. We moeten niet een heel systeem veranderen zonder dat het nodig is, wel wetende dat instellingen die zo'n student, die zijn examen heeft gedaan, krijgen, daar pragmatisch moeten kunnen mee omgaan. Die kan dan zelfs met een credit contract eind september inschrijven en lessen beginnen te volgen. Au fond hoeft het geen probleem te zijn, zeker voor de beperkte groep die het is. Instellingen kunnen daar op een goede manier mee omgaan, denk ik. Ik weet niet of het nodig is om daarvoor het hele examensysteem te wijzigen.

We zullen het bekijken. Zowel inzake regelgeving als inzake examens moet er niets veranderen, maar men zou er goed en pragmatisch mee kunnen omgaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het protocol tussen de pedagogische begeleidingsdiensten – 998 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Tijdens de bespreking van de begroting en de beleidsnota is herhaaldelijk verwezen naar een protocol tussen de verschillende pedagogische begeleidingsdiensten om, na het afschaffen van het Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten (SNPB), toch nog een aantal belangrijke zaken samen te doen en te documenteren. Op het veld hoor ik ongerustheid over de concrete ondersteuning die nu door het SNPB wordt gedaan of die in de toekomst door het SNPB zou kunnen worden georganiseerd en die momenteel niet zou worden opgepikt door de pedagogische begeleidingsdiensten.

Minister, is dit protocol tussen de pedagogische begeleidingsdiensten nu al effectief afgesloten? Zo ja, op welke terreinen zal er worden samengewerkt? Welke ondersteuningstaken zullen niet meer worden uitgevoerd? Wanneer zal men de scholen hiervan op de hoogte brengen? Plant u zelf nog andere stappen op dit terrein? Kan dit protocol aan de commissie worden overgemaakt? Op een bepaald moment zou een medewerkster van u ons dat laten bezorgen. Ik heb dat in elk geval nog niet gezien.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Enerzijds zijn er taken die samen zullen worden opgenomen, maar anderzijds zijn er taken die de pedagogische begeleidingsdiensten per koepel zullen opnemen. Is er een garantie dat de pedagogische begeleidingsdiensten rekening zullen houden met de opmerkingen die uit het evaluatieverslag zijn gekomen? Ik denk aan de ondersteuning van de leerkrachten en de CLB's op de werkvloer.

Ook de veel grotere samenwerking zou een punt moeten zijn. Ik zie dat niet alleen als een samenwerking tussen CLB's onderling of tussen pedagogische begeleidingsdiensten onderling, maar ook tussen die beide diensten om hun taken beter op elkaar af te stemmen.

Zijn er knelpunten die nog niet voldoende zijn ondervangen? Ik denk aan de kleinere onderwijsverstrekkers. In de plenaire vergadering heb ik een vraag gesteld over het M-decreet en de ongerustheid daarover bij de leerkrachten. Op het werkveld merk ik dat er minder ongerustheid is over de ondersteuning, waarvan men voelt dat die wel zal komen, maar er is onduidelijkheid over bij wie ze voor welke hulp terecht kunnen. Hoe zal de communicatie met de scholen gebeuren? Op welke termijn ziet u dat? Welke specifieke opdrachten zullen voor het CLB zijn in functie van die samenwerking, en welke voor de pedagogische begeleidingsdiensten? Hoe kunnen die op elkaar inspelen en elkaar aanvullen? Zal iedereen op tijd klaar zijn? Zullen de pedagogische begeleidingsdiensten voldoende aanwezig zijn op het werkveld, en niet te veel blijven hangen in het theoretisch kader, wat nu soms wel gebeurt?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Onderwijsdecreet XXIV is er duidelijk over, zowel in de artikelen als in de memorie van toelichting. Deze vraag is hier al herhaaldelijk gesteld en de minister heeft beloofd dat we het zullen krijgen zodra het protocol is afgesloten.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Ik heb een vraag over het tweedelijnsinclusienetwerk dat zou worden opgericht in het SNPB. Sluit dit hierbij aan of is het apart?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Ro, op uw vraag kan ik vandaag nog niet veel zeggen. Morgen zitten we samen met het CLB, met de pedagogische begeleidingsdiensten en met de inspectie om de laatste afspraken over het M-decreet en de precieze taakverdelingen te maken. Daarin komt de overschrijdende werking aan bod.

In april is er het volgende overleg, enkel met de pedagogische begeleiding, en dat gaat ook over die samenwerking. Morgen zouden we normaliter volledig door alle afspraken met betrekking tot het M-decreet moeten komen. Als alles goed gaat, zal de Vlaamse Regering ook het in te vullen formulier behandelen. Dan hebben we eigenlijk alle bouwstenen om te kunnen starten. Uw vraag is dus eigenlijk een klein beetje te vroeg wat dat betreft. Ik zal straks ook nog een antwoord geven met betrekking tot die inclusie. Dat nemen we dan ook mee. Ik vermoed dat de ondertekening van het akkoord waarover ik het had, voor begin april zal zijn. Dat is eigenlijk nog op tijd, maar men moet een aantal zaken ophelderen. Ook die detacheringen moeten nog worden opgehelderd.

Er is snel ongerustheid. Dat heb ik ook al gemerkt. Ook met betrekking tot het M-decreet. (*Opmerkingen*)

Ja, maar ze moeten ook actie durven ondernemen. Nogmaals, en ik heb het al een paar keer aan de voorzitter gezegd: ik vind dat de CLB's ter zake een schitterende taak krijgen. Ze moeten tonen dat ze dat willen doen. Ze willen dat ook daadwerkelijk wel doen, en dat zal ook lukken, maar morgen moet natuurlijk dat formulier definitief worden vastgesteld. Dat komt er dus aan. Normaliter zal dat morgen door de regering worden behandeld. Dat heeft de procedure doorlopen.

Jullie zullen dan ook al informatie krijgen. Dan wordt er gecommuniceerd ten behoeve van de scholen. Ik vond dat ook een goed moment: het is nu krokusvakantie en na de vakantie zullen ze dan eigenlijk alle bouwstenen ook hebben.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): In de sector noemen we dat 'handelingsverlegenheid'. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, in dezen is er niet zozeer ongerustheid. Alleen, scholen worden vaak geconfronteerd met zeer dwingende deadlines, en die zijn letterlijk te nemen. In dit kader van het M-decreet moeten ze bijvoorbeeld tegen een bepaalde datum, en niet later, laten weten of ze een school van type 9 willen worden. Willen ze meer voorbereidingstijd? Ze krijgen die niet. Op de dag van een staking moeten ze tegen 12 uur hebben laten weten hoeveel mensen er staken en hoeveel niet, of het administratief personeel nu staakt of niet. Ik kan zo een hele lijst geven van heel directe deadlines waarmee scholen worden geconfronteerd. Hier is over dat protocol al diverse keren iets gezegd. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Ik wil maar zeggen dat scholen ook verwachten dat in Brussel deadlines worden gehaald. Ik weet dat u niet aan tafel zit ...

Minister Hilde Crevits: Het zijn wel de pedagogische begeleidingsdiensten die het protocol moeten sluiten, niet ik. U moet ook de verantwoordelijkheid leggen waar ze ligt.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Absoluut. Ik heb nog niets anders gedaan. In dezen doe ik dat ook. Alleen is er, toen we de vragen vorige keer hebben gesteld, gezegd dat dit protocol was afgesloten. Misschien stond dat verkeerd in het verslag. Niet alleen ik lees het verslag, of hoor ervan. Scholen, leerkrachten of directies volgen deze commissie met net iets meer aandacht dan sommige andere commissies in het Vlaams Parlement worden gevolgd door doelgroepen. Ze vragen me dan of ze dat mogen hebben, of we dat zullen krijgen, of dat nu al af is. Dat ongeduld van scholen is reëel, omdat ze erop rekenen dat men echt een aantal begeleidingstaken op zich zal nemen die nog niet werden opgenomen.

Minister, ze rekenen er ook op dat andere organisaties, en dan heb ik het niet over u, maar over de pedagogische begeleidingsdiensten, ook wel eens met de tijd worden geconfronteerd, zoals scholen regelmatig daarmee worden geconfronteerd. Scholen hebben dus lukraak gekozen deadlines, maar ik krijg vaak van hen te horen dat zij ervanlangs krijgen of iets niet krijgen als ze een dag te laat zijn, terwijl ze hier echt wel op wachten omdat ze vooruit willen. Er zijn toch wel wat scholen, die niet de paniekerige scholen zijn, die echt met vragen zitten met betrekking tot ondersteuning, bijvoorbeeld qua taal, bijvoorbeeld met betrekking tot het M-decreet, en die in de contacten die ze tot nu toe hebben gelegd, eigenlijk redelijk tot zwaar ontgoocheld zijn over de ondersteuning die ze tot nu krijgen. Ze moeten dus zelf op zoek gaan naar andere ondersteuning, en dat vind ik spijtig. In dezen vind ik dat de pedagogische begeleidingsdiensten echt wel sneller hun taken moeten opnemen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): De verantwoordelijkheid zomaar doorschuiven naar de pedagogische begeleidingsdiensten, zomaar zeggen dat het de CLB's zijn die handelingsverlegen zijn, dat lijkt me toch ook een beetje kort door de bocht. De jongste tijd zijn er toch wel een aantal aanzienlijke veranderingen gebeurd. Er was het M-decreet, waarover lange tijd onduidelijkheid is geweest. Zeer recent waren er de besparingen, was er het programmadecreet,

met een aantal structurele aanpassingen ook voor de SNPB's, en voor de CLB's wat de besparingen betreft. Er was het feit dat men daar toch bezig was met die evaluatie en die hervorming, die al zo lang aansleept en die verschrikkelijk veel werk met zich mee heeft gebracht. Die registratie heeft ook voor planlast gezorgd, terwijl er eigenlijk misschien wel betere en gemakkelijker manieren van evaluatie waren en zo.

Nu zomaar zeggen dat de sector een beetje onredelijk is, dat die van de overheid te snel instructies verwacht, lijkt me niet helemaal fair. De implementatie van dat M-decreet staat immers voor de deur, en er is nog wel veel onwetendheid, en er zal toch wel wat ondersteuning nodig zijn. Ik dacht dat er in deze commissie een consensus was dat de ondersteuning al helemaal niet zo veel soeps is wat de implementatie van het M-decreet betreft.

Ik vind het dus niet echt correct om te zeggen dat men ter zake wat handelingsverlegen is, dat men wat meer het heft in handen zou moeten nemen. Ik denk dat er in de sector ondertussen een bereidheid is, of een berusting – laat ik het zo zeggen – dat men daarmee aan de slag moet. Ik meen dat de overheid op dat vlak nu echt wel maximaal moet ondersteunen als ze wil dat dit geen chaos wordt, dat die implementatie van dat decreet een vlot verloop kent. Ik vond de teneur van daarnet dus toch niet helemaal correct.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Mevrouw Meuleman, ik stel bij mijn collega's allesbehalve een berusting vast, maar wel een grote bekommernis om hun werk goed te doen. Ze vragen zich inderdaad af of ze hun werk goed zullen kunnen doen. Ze willen die uitdaging aangaan, maar ze berusten helemaal niet in de situatie, integendeel. Dat stel ik vast.

Minister Hilde Crevits: Collega's, het is natuurlijk niet helemaal de vraag van de heer De Ro, maar ik denk dat het M-decreet te belangrijk is om er woorden zoals 'berusting' of 'angst' voor te gebruiken. Ik geloof echt in dat decreet, maar ik geloof evenzeer dat het geen aardschok zal teweegbrengen, en ook geen aardschok mag teweegbrengen.

De heer De Ro had het daarnet over type 9. Ze zijn allemaal goedgekeurd. U moet het aantal ingediende dossiers en de screenings die moeten gebeuren, niet onderschatten. We hebben geprobeerd zeer zorgvuldig te handelen. Als er nog witte vlekken zijn, dan zullen we nagaan hoe we die kunnen oplossen. Daarmee tonen we aan dat het buitengewoon onderwijs een sterke poot zal blijven in de toekomst.

Er moet wel een goede taakafsprak zijn over wat het CLB doet, hoe de inspectie ermee omgaat, hoe de pedagogische begeleidingsdiensten en de CLB's samenwerken enzovoort. Ik ben soms verrast. Als ik in scholen voor buitengewoon onderwijs kom, wordt me gezegd dat type 1 basisaanbod wordt en vragen ze me wanneer het decreet over het basisaanbod komt. Dan antwoord ik dat er geen decreet komt over het basisaanbod. Ik voel dat er nog heel wat zaken zijn waarvan men denkt dat er een nieuw besluit of regelement zal komen. Klasse heeft al goede communicatie gevoerd. Er zijn ook afspraken gemaakt tussen de diensten over wie wat zal doen. Daarover wordt nu ook in functie van de krokusvakantie gecommuniceerd.

Het protocol is een initiatief van de betrokken begeleidingsdiensten. Ik heb net een citaat laten opzoeken uit het verslag van de commissievergadering met de kinderrechtencommissaris. Ik heb gezegd dat mevrouw Van Heurck bereid is om aan de eigenaars van de principeovereenkomst te vragen dat ze dit bezorgen. Het is geen overeenkomst van mij, maar een initiatief van de betrokken begeleidingsdiensten om te tonen dat ze zich effectief willen engageren tot meer onderlinge samenwerking. Dat is voor mij erg belangrijk. Zodra het gesloten is,

zullen ze het bezorgen maar er zijn nog een aantal punctuele zaken niet uitgeklaard. Ik vermoed dat het april zal zijn als het protocol effectief wordt getekend. Dat overschrijdt geen deadline. Ik ben wel gevoelig voor uw opmerking dat scholen ontgoocheld zijn over de begeleiding die ze krijgen. Dat is de verantwoordelijkheid van de pedagogische begeleidingsdiensten die ze ten volle moeten opnemen. Ik ga met die opmerking aan de slag en zal dit met hen bespreken.

Het M-decreet is nog niet van toepassing. Het wordt van toepassing. Ik kreeg in het weekend de opmerking van ouders wier kind in buitengewoon onderwijs zit, dat dit niet meer zal kunnen. Wie verspreidt dat? Dat is onjuist. Kinderen die een plaats hebben in het buitengewoon onderwijs, behouden die. Voor kinderen die de overstap maken, zal op een zorgzame wijze worden gekeken naar de belangen van het kind. Dat is eigenlijk het enige waarmee we rekening moeten houden, uiteraard ook de plaats in de school, de draagkracht, enzovoort. Ik ben daar allemaal erg gevoelig voor. Ik ben soms verrast over dingen die ik hoor die helemaal niet in het decreet staan. Die onrust moeten we wegnemen. Ik zal me daar op de best mogelijke manier voor engageren.

De begeleidingsdiensten moeten de scholen natuurlijk informeren. Elke school heeft wel contact met de plaatselijke begeleidingsdienst, maar ik neem uw opmerking zeker mee.

De evaluatie van de pedagogische begeleidingsdiensten onder leiding van de heer Monard in februari 2014 heeft overtuigend aangetoond dat meer samenwerking voordelen heeft. Ze hebben daar geen structuren voor nodig. Ze moeten het gewoon doen en dit op een goede manier verankeren.

Ik hou mijn engagement om de overeenkomst asap aan u te bezorgen, maar ik moet ze eerst krijgen. Ik zie ze morgen, en er is een volgende exclusieve bijeenkomst met de pedagogische begeleiding gepland in april.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Door het afschaffen van de vzw SNPB en de besparing van 20 procent, is er 80 procent van de middelen overgebleven. U hebt daar duidelijk over gecommuniceerd. Dat gaat naar de pedagogische begeleidingsdiensten. We moeten er met zijn allen over waken dat dit snel wordt ingezet en optimaal gebruikt voor diegenen die begeleiding nodig hebben, namelijk de leerkrachten. De begeleiding moet er komen waar die nodig is, en dat is in de klas en in de school.

Minister Hilde Crevits: Ik zou het niet duidelijker kunnen zeggen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over elektromagnetische straling in kleuterscholen – 1002 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, dames en heren, in Frankrijk geldt sinds kort een verbod op wifi in crèches, en ook op basisscholen wordt het gebruik ervan beperkt. De basis voor dat verbod en die beperking is niet dat er bewijs bestaat voor schadelijke gevolgen van elektromagnetische straling op opgroeiende kinderen, maar wel het ontbreken van bewijs voor de onschadelijkheid ervan. De totale onschadelijkheid van elektromagnetische

straling voor jonge kinderen kan op dit ogenblik niet worden aangetoond, omdat het onderzoek daarover nog niet lang genoeg loopt. De beperkingen in de Franse wetgeving kaderen in een beleid van voorzichtigheid en voorzorg.

Hetzelfde argument werd door de stad Gent gebruikt, die ook op eigen initiatief draadloos internet heeft verboden in kinderdagverblijven en kleuterscholen. Kind en Gezin adviseert overigens ook om niet te lang te bellen met een mobiele telefoon als men een baby op de arm heeft, en om peuters niet te lang te laten spelen met een gsm. Mobiele telefoons die specifiek ontworpen zijn voor kinderen jonger dan 7 jaar, zijn op de Belgische markt niet toegestaan, en ook reclame voor gsm-gebruik bij kleine kinderen is in ons land verboden. De combinatie elektromagnetische straling en jonge kinderen ligt dus niet voor iedereen voor de hand.

In sommige gevallen is de meerwaarde van draadloos internet vanzelfsprekend, in crèches en kinderdagverblijven is dat niet zo duidelijk.

Minister, overweegt u of acht u het overbodig om, naar het voorbeeld van Frankrijk, een verbod of een beperking op het gebruik van elektromagnetische straling uit te vaardigen voor peuter- of kleuterlokalen op de basisschool of lokalen van voor- en naschoolse opvang? In het kleuteronderwijs en in de basisschool wordt af en toe ook gewerkt met tablet en draadloos internet. Is er een toename in die pedagogische toepassingen van draadloos internet? Is het mogelijk, nodig of wenselijk om in basisscholen de elektromagnetische straling door wifi daarom constant beschikbaar te houden? Zijn er wat dat betreft aanbevelingen of reglementeringen? Loopt er op dit moment wetenschappelijk onderzoek naar de mogelijke gevolgen van elektromagnetische straling op opgroeiende kinderen, bij ons of in het buitenland? Misschien kunt u daar nu niet volledig op antwoorden. Zo ja, welke gegevens zijn er al beschikbaar uit voorlopige rapporten? Zeker indien u mij zou antwoorden dat dit ten volle de verantwoordelijkheid is van de schoolbesturen en minder van de minister, vind ik het uitermate belangrijk dat deze schoolbesturen en directies heel goed geïnformeerd worden over alles wat bestaat qua onderzoek, zodat ze op een deskundige manier kunnen oordelen welke maatregelen ze eventueel nemen. Deze communicatie kan dan via Schooldirect gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Ik ben het eens met de vraag. De laatste grote reviewstudie die geprobeerd heeft om alle wetenschappelijke studies te verzamelen, de Britse Safe Schools Study, dateert van 2012. Die stelt ook dat er noch in de ene noch in de andere richting uitsluitel kan worden gegeven, maar dat het voor heel kleine kinderen beter te mijden is uit voorzorg. Op zijn minst zijn sensibilisatie en waakzaamheid geboden. Minister, wat bent u van plan?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (N-VA): Minister, over dit onderwerp heb ik vele jaren geleden al vragen gesteld en ben ik gesprekken aangegaan met onderzoekers. Ik herinner me onder meer dokter Verschaeve van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). De aanleiding was het inplanten van gsm-masten. Daarover bestond toen ook heel wat commotie over het gevaar van straling. Ik herinner me dat men erg terughoudend was om gsm-masten dicht bij scholen te plaatsen of op ziekenhuizen bijvoorbeeld. Ondertussen is er wat dat betreft heel wat geëvolueerd.

Ik denk – met mijn beperkte kennis die ik hierover heb – dat het risico vooral groot is wanneer je kinderen blootstelt aan elektromagnetische straling, dicht bij de bron. Een gsm die je lang aan je oor houdt, wordt warm en de warmte verspreidt zich via de bloedsomloop. Dicht bij een bron vertoeven, is altijd slecht.

'Té' is nooit goed. Voorzichtigheid is geboden, niet met het elektromagnetisch gebeuren an sich, maar met het opstellen van bronnen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik weet niet of er in de scholenmonitor gegevens staan over bijvoorbeeld antennes die op schoolgebouwen worden geplaatst. In onze stad hebben we een belastingsreglement dat antennes op scholen belast, en er staan er nogal wat. Het zou dus goed zijn als dit in kaart is gebracht.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, in Frankrijk is er enkel een verbod op wifi-installaties in crèches, namelijk op alle locaties waar kinderen jonger dan drie jaar worden opgevangen. Wij hebben geen verbod, maar er is wel een aanbeveling van Kind en Gezin op basis van het voorzorgsprincipe.

Het is goed om het voorzorgsprincipe toe te passen. Scholen kunnen een aantal maatregelen nemen. Er zijn eenvoudige handelingen die kunnen worden uitgevoerd om blootstelling aan elektromagnetische straling te verminderen. Er bestaat daarvoor al een goede brochure: 'Verantwoord omgaan met wifi en gsm-straling op school.' Ik zal u een paar suggesties doen: het beperken van de beltijd, het gebruik van een oortje, bellen op plaatsen met een goede ontvangst, de verbinding uitzetten.

Er is een ICT-monitor. Bij de afname van de ICT-monitor die liep tot in 2013, bleek dat de introductie van tablets in het basisonderwijs voorlopig nog heel beperkt was, al bleek uit de cijfers wel een zeker experimenteerdrang op dit vlak. In de grote meerderheid van de basisscholen waren er toen nog geen tablets voorhanden. De laatste jaren is er wel een toename van het aantal tablets. Er komt een nieuwe ICT-monitor en die is gepland voor 2017.

Om scholen te informeren over elektromagnetische straling heeft het departement Onderwijs en Vorming samen met het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) en het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ) een brochure 'Verantwoord omgaan met wifi en gsm-straling op school' uitgegeven. Die is ook aan alle scholen bezorgd. Deze publicatie is nog steeds beschikbaar voor scholen op www.vlaanderen.be/nl/publicaties. Ik heb er geen enkel probleem mee om er in een volgende Schooldirect nog eens op te wijzen. Ik hoop dat mijn kabinet en mijn administratie meeluisteren.

Het departement LNE volgt de meest recente wetenschappelijke onderzoeken op om snel te kunnen inspelen op de resultaten. Meermaals per jaar wordt een overzicht gemaakt van de resultaten van nieuw onderzoek en wordt dat publiek gemaakt. Er is regelmatig overleg tussen de administraties van LNE en Onderwijs. Het departement LNE heeft in 2012 en 2013 een meetcampagne uitgevoerd waarbij ook de blootstelling aan wifi werd gemeten, onder andere in scholen. Dat onderzoek toonde aan dat de blootstelling aan wifi erg laag is omdat deze technologie een beperkt zendvermogen heeft, maximum 0,2 watt. De meeste metingen bleken lager dan 1 volt per meter terwijl de norm gelijk is aan 4,5 volt per meter. Ook in tabletscholen bleek de blootstelling lager dan de norm. Bij een van de metingen hadden 23 tablets tegelijk toegang tot internet en ook dat gaf geen aanleiding tot stralingswaarden boven de norm. Ook de straling van de tablets zelf werd gemeten en bleek steeds binnen de normen.

Momenteel loopt er een groot internationaal wetenschappelijk onderzoek – in opdracht van de Europese Commissie – naar het mogelijk effect van elektromagnetische straling op kinderen. Het gaat om de MOBI-KIDS-studie, die onderzoekt of er een link is tussen het voorkomen van hersentumoren en

communicatieapparatuur. Het onderzoek omvat duizend kinderen met een hersentumor en tweeduizend gezonde kinderen en loopt over een periode van vijf jaar. De resultaten van dit onderzoek worden verwacht tegen begin 2016.

Wat het opvolgen en evalueren van dit wetenschappelijk onderzoek betreft, stelt het Departement Onderwijs en Vorming dat de huidige conclusie van het departement LNE als volgt is: "Wanneer het gaat over mogelijke effecten van straling op de gezondheid, vormen kinderen een bijzondere doelgroep. Er zijn echter geen aanwijzingen dat bij de huidige normering over de zendantennes of bij de productnormen zoals die zijn vastgelegd, gevaren voor de gezondheid van kinderen zouden bestaan."

Collega's, de MOBI-KIDS-studie zal interessant zijn. Het is goed om de preventieve brochure nog eens rond te sturen, en dat zal ik zeer binnenkort doen. Mijnheer De Meyer, voorlopig zullen we geen speciale normen invoeren. We zullen ons houden aan wat in Vlaanderen voor crèches geldt.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat er geen enkele reden is om het probleem te overdrijven, maar dat er ook nog minder redenen zijn om het te bagatelliseren. Het is belangrijk dat men correcte informatie heeft, want blijkbaar komt het thema op vergaderingen van oudercomités toch wel aan bod. Het is heel begrijpelijk dat niet alle directies deskundig zijn om hier onmiddellijk een antwoord op te geven.

Minister, ik neem er nota van dat u via Schooldirect nog eens zult wijzen op deze informatie via de brochure. We kijken uit naar de resultaten van de lopende studie.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (N-VA): Minister, ik wil me aansluiten bij de bemerking van de heer De Meyer, maar ik dacht dat het departement Onderwijs hierover reeds informatie aan de scholen heeft gegeven. De heer De Meyer vroeg nog naar initiatieven.

Minister Hilde Crevits: De heer De Meyer bevestigt wat ik zal doen. Ik heb gezegd dat de brochure over verantwoord omgaan met wifi al aan de scholen is bezorgd. Ze is nog altijd actueel. Je kunt ze ook digitaal raadplegen. Ik heb gezegd dat ik in Schooldirect nog eens zal verwijzen naar deze brochure en deze link.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de werking van DISCIMUS en het gebruik van deze gegevens voor een aanklappende strategie – 1000 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, uit cijfers van uw administratie blijkt dat het aantal kleuters dat te vaak afwezig is, vorig schooljaar opvallend is gestegen. Het gaat vooral om kinderen uit kansarme gezinnen. In Gent was het voorbije schooljaar liefst 8 procent van de 5-jarige kleuters onvoldoende aanwezig. Ook Genk is een sterke stijger. In Hasselt en Antwerpen is er een probleem en zeker ook in Brussel waar er op twee jaar een verdubbeling is tot 6,6 procent.

Andere verontrustende cijfers kwamen uit het onderzoek van het Steunpunt Studie- en Schoolloopbanen. Uit onderzoek bleek dat in 2010 71.113 jongeren de schoolbanken vroegtijdig verlieten. 12,5 procent van die jongeren deed dat zonder een diploma secundair onderwijs. Er is ook een grote groep van 2845 jongeren die zelfs geen getuigschrift van basisonderwijs op zak hadden. Het is niet onmogelijk dat hier een link is met de aanwezigheid op de kleuterschool. In elk geval gaat het vaak om kinderen uit dezelfde sociaal zwakkere groepen.

Uit de cijfers van het rapport 'Education at a glance' van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) blijkt dan weer dat de democratisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen stagneert. Kinderen met laaggeschoolde ouders vinden nauwelijks toegang tot onze hogescholen. Slechts 5,57 procent stroomt door naar het hoger onderwijs. De hele schoolloopbaan van kinderen van kansarme ouders wordt dus overschaduwd door het risico om tussen de mazen van het net te glippen.

Naast geïntegreerde plannen hebben we dan ook dringend heel concrete aanklappende maatregelen nodig, minister. Mijns inziens start alles met een goede registratie en een analyse van het probleem om in maatwerk te kunnen voorzien.

Eind april 2012 werd DISCIMUS gelanceerd, een veelbelovende tool voor het registreren van inschrijvingen, aan- en afwezigheden en leerlingenkenmerken. DISCIMUS heeft zelfs al internationale lof gekregen. Toch lijkt het allemaal niet zo vlot te gaan. Het systeem zou achterlopen op andere databanken. Ik heb ook vernomen dat er nog steeds gemeenten zijn die eigen registraties doen. Er zijn ook lokale overlegplatforms (LOP's) die eigen registraties doen, omdat de gegevens uit DISCIMUS niet, te laat, of niet correct doorgegeven worden aan de lokale belanghebbenden.

De databank zou volgens ons meer moeten zijn dan een databank. Men moet de gegevens echt kunnen gebruiken. Ze moeten, zoals u zelf zegt, een belangrijke hefboom zijn voor een doelgroepgerichte aanpak. Het zijn de lokale actoren die met deze gegevens aan de slag moeten. Zij zijn het die ouders moeten contacteren als kleuters niet opdagen; zij zijn het die jongeren moeten aanklappen bij spijbelgedrag, of als er gevaar is voor vroegtijdig schoolverlaten.

Minister, klopt het dat er problemen zijn met het DISCIMUS-systeem? Wat gebeurt er met de informatie die via DISCIMUS wordt verzameld? Hoe wordt er samengewerkt met de gemeenten, opdat er met de gegevens wel degelijk snel aan de slag kan worden gegaan? DISCIMUS moet het mogelijk maken dat er doelgroepgericht wordt gewerkt. Op welke manier gaat u aan de slag met de verzamelde gegevens? Wordt er gekeken naar een mogelijkheid om de gemeenten eveneens toegang te geven tot DISCIMUS, om zo korter op de bal te kunnen spelen?

Welke maatregelen neemt u opdat er wel degelijk aanklappend kan worden gewerkt door lokale spelers? Wat is de stand van zaken van de beloofde herziening van de besparing van 30 procent op de middelen voor het flankerend onderwijsbeleid? Ik ben absoluut van mening dat de lokale besturen die middelen echt nodig hebben om dat aanklappende beleid te kunnen uitvoeren. Ziet u de mogelijkheid om bestaande goed bevonden acties te versterken door een financiële bijdrage?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Ik wil de probleemstelling van mevrouw Meuleman wat nuanceren, wat de werking van DISCIMUS betreft. Het is niet zozeer de werking van DISCIMUS zelf die een probleem is. Het systeem is vrij goed gekend door secretariaatsmedewerkers en leerlingensecretariaten, die de gegevens in het systeem brengen, maar is minder bekend bij directies en

beleidsondersteuners van de scholen. Zij zien DISCIMUS nog veel te veel als een registratie-instrument, en niet zozeer als een beleidsinstrument.

Er zou mijns inziens actie moeten worden ondernomen, om erop te wijzen dat het ook als een beleidsinstrument kan worden gebruikt. Misschien moet de minister eens bekijken op welke manier dat eventueel zou kunnen.

Er worden ook een aantal outputgegevens van DISCIMUS op het platform Mijn Onderwijs gezet. Ook daar maakt men mijns inziens te weinig gebruik van. Men gebruikt Mijn Onderwijs vaak voor het afhalen van dienstbrieven en dergelijke informatie, maar men maakt veel te weinig gebruik van de data die vanuit DISCIMUS op Mijn Onderwijs terechtkomen.

Misschien kan de minister ook nog iets doen om het gebruik van Mijn Onderwijs te faciliteren, zodat men ook daar effectief gebruik van kan maken om beleidsmatig te werk te gaan.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Voor mij is het essentiële in deze vraagstelling dat lokale besturen nu veel intenser willen werken rond een aantal problemen die zich in het onderwijs afspelen dan pakweg tien, vijftien jaar geleden. Als je het toen over kleuterparticipatie had gehad, hadden heel veel lokale besturen wellicht meer gekeken naar individuele scholen en de verantwoordelijkheid van leerkrachten en directies. Door een aantal acties die in het verleden zijn gebeurd, is dat bewustzijn op het lokale terrein gegroeid. Dan is het hebben van juiste en volledige cijfers, op een snelle en volledige manier, cruciaal.

DISCIMUS en het kenniscentrum zijn initiatieven die gemeenten kunnen helpen. Misschien, minister, is deze vraag wel een goede gelegenheid om in eerste instantie aan ons, en daardoor ook aan de rest van Vlaanderen, duidelijk te maken wie waarop al een beroep kan doen. Het heeft geen zin om nu onder ons de discussie te voeren. Geef ons mee waar lokale besturen, directies en beleidsmedewerkers op dit moment al aan kunnen, en hoe snel het is.

Dat brengt mij bij het tweede element dat in deze context van belang is: de snelheid van optreden. Of het nu het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), de directeur, de lokale spijbelambtenaar, de lokale kleuterparticipatieambtenaar of een brugfiguur is, de snelheid is cruciaal. Dat zat ook mee in de vraagstelling, en ik kijk uit naar uw antwoord daarop.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, uiteraard is het van belang om op elk onderwijsniveau het uitvallen of het niet aansluiten bij het onderwijs te bestrijden. De cijfers rond kleuterparticipatie worden zeer zorgvuldig geanalyseerd. We willen vooral zoeken naar maatregelen die de participatie van specifieke groepen kunnen verhogen.

Eergisteren heb ik overigens de mensen van de autonome kleuterscholen gezien, en zij waren erg verbaasd over de cijfers van de kleuterparticipatie. Die cijfers strookten helemaal niet met wat zij zelf vaststelden. Ik heb hun de cijfers nu meegegeven. Het was voor mij in elk geval positief om vast te stellen dat zij dat niet zo percipieerden.

Omtrent schooluitval werken we aan een actieplan rond leerrecht, waarbij we zoveel mogelijk leerlingen tot aan de meet willen brengen. In het hoger onderwijs is er het hele verhaal rond oriëntering en toeleiding, maar de vragen gaan hier nu specifiek over DISCIMUS, dus ik zal mij daartoe beperken.

De laatste jaren vragen wij als overheid steeds meer gegevens op aan de scholen. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) wil er ook alles aan doen om de planlast voor de scholen tot het absolute minimum te beperken, vandaar dat er nood was aan een toekomstgericht, elektronisch en up-to-date systeem van informatie-uitwisseling. Zo is DISCIMUS geboren, als een gebruiksvriendelijk systeem om zeer grote hoeveelheden leerlingengegevens uit te wisselen tussen scholen en AgODi. Dat was de basisopdracht.

DISCIMUS is een goed systeem, dat geleidelijk aan ook meer functies krijgt. Het wordt op dit ogenblik onder andere gebruikt voor het opsporen van dubbele inschrijvingen en het registeren van aan- en afwezigheden. Sinds het schooljaar 2013-2014 wordt DISCIMUS ook volop gebruikt om taken van de onderwijsadministratie uit te voeren. Voorbeelden daarvan zijn de berekening van de werkingsmiddelen en de omkadering of de leerplichtcontrole. Ik vind het positief dat het daar al allemaal voor gebruikt wordt.

Nieuw sinds dit schooljaar is dat scholen niet langer een formulier 'Herberekening in het kleuteronderwijs' moeten opsturen als ze recht hebben op instaplestijden. AgODi verzamelt deze gegevens nu ook via DISCIMUS. Indien u dus zou zeggen dat we niets doen aan de planlastvermindering: we proberen er echt wel aan te werken. DISCIMUS heeft wel nog groeipotentieel. Dat is een pijnpunt, collega's. Het systeem is nog niet compatibel met de aanmeldingssystemen waarmee sommige steden werken. Ik heb daarover al een heel gesprek gevoerd met de schepen van Onderwijs in Antwerpen. We zullen dat oplossen, maar het is nog niet compatibel. Het zat ook niet mee in het pakket bij de geboorte. Het takenpakket wordt groter en dan bots je op allerlei knelpunten. Daardoor moeten de scholen de gunstig gerangschikte leerlingen van het aanmeldingssysteem nog ingeven in DISCIMUS. Dat moet nog worden opgelost.

DISCIMUS en de degelijkheid van de gegevens blijven natuurlijk afhankelijk van de input, die hoofdzakelijk door de scholen gebeurt. Zo komt het dat we soms even moeten wachten tot we volledige gegevens hebben, bijvoorbeeld over het luxeverzuim of over de dubbele inschrijvingen.

De gemeenten hebben geen toegang tot het systeem. Bovendien kunnen we een aantal gegevens niet doorgegeven door de wet op de privacy. Ik heb mij daar ook al eens een namiddag over gebogen. Het biedt wel de mogelijkheid om met andere partners samen te werken of om in de toekomst de databank aan andere databanken te koppelen, zolang de privacyregelingen voldoende in acht worden genomen.

U weet dat we stappen zetten om tot een volledige gegevensuitwisseling te komen met bijvoorbeeld de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Dat zou voor Brussel een enorme sprong voorwaarts zijn. Sommige kinderen verdwijnen daar namelijk uit het systeem, omdat ze wel aanmelden, maar nergens zijn ingeschreven. Misschien zitten ze dan in het Franstalig onderwijs, maar weten wij dat niet. Dat is dus heel vervelend.

Op de website www.onderwijs.vlaanderen.be publiceren we de onderwijsstatistieken. Daar worden ook de gemeenterapporten vrijgegeven. Gemeenten kunnen deze gegevens vrij downloaden. Het agentschap kan tot op schoolniveau bepaalde tendensen vaststellen. Via 'Mijn Onderwijs' geeft AgODi daarover rapporten op maat aan de scholen. Het gaat bijvoorbeeld over vroegtijdige schoolverlaters of zittenblijvers. Scholen kunnen met die informatie aan de slag. Op die manier nemen we al een aantal aanklappende maatregelen. Dankzij DISCIMUS wisselt AgODi gegevens uit met Kind en Gezin in het kader van kleuterparticipatie. Dat is zeer belangrijk. Als we willen dat Kind en Gezin ermee kan werken, moeten we ervoor zorgen dat de gegevens worden uitgewisseld.

We investeren volop in tools voor de scholen, waardoor we DISCIMUS nog meer kunnen laten uitgroeien tot de bron van leerlingengegevens. Tegelijk zorgt dat voor een planlastvermindering in de scholen, zodat er meer tijd vrijkomt voor de kerntaken.

Collega's, u weet dat ik een aantal ochtenden op pad ben geweest bij school-directeurs. Er was ook steeds iemand bij van Mijn Onderwijs, die uitlegde wat er allemaal ter beschikking wordt gesteld aan de scholen. Vaak merk je dan dat de scholen nog niet duidelijk beseffen wat ze er allemaal aan beleidsvoerend vermogen bij krijgen door de uitwisseling van de gegevens. We moeten dus inderdaad duidelijker informeren. De administratie is daar volop mee bezig.

Mevrouw Meuleman, de problemen waarnaar u verwijst, zijn voor een stuk ook te herleiden tot de toegang en de automatische uitwisseling van gegevens die nog niet geregeld is. Dat moeten we oplossen, omdat we dat zeker in de steden en grotere steden voelen. We moeten uitzoeken hoe we dat zullen doen, want de steden onderling hebben ook geen gelijke systemen. Het is dus niet zo evident. Ik ben mij zeer goed bewust van het feit dat we dat moeten oplossen.

We hebben hier al 24 keer discussie gevoerd over het flankerend onderwijsbeleid. U weet dat er een budgetcontrole aankomt. We zullen zien hoe we dat oplossen. Ik wil nog eens benadrukken dat dat flankerend onderwijsbeleid wordt gegeven aan 35 van de 308 gemeenten in Vlaanderen. We hebben ook het groeipad van 3,5 procent van het Gemeentefonds behouden. Dat betekent dat de grotere gemeenten verhoudingsgewijs meer krijgen. Er zijn er nu 35 die budget krijgen, maar er waren veel meer dossiers ingediend. Hoeveel precies weet ik niet. Er zijn er heel wat uit de boot gevallen die in de toekomst nooit meer iets zullen krijgen.

Collega's, de informatiedoorstroming is geen probleem. Ik zal al het mogelijke doen om de knelpunten die ontstaan door de systemen die niet toegankelijk zijn, weg te werken. We moeten dus werken aan de toegang voor de gemeenten en de uitwisseling van databanken, weliswaar rekening houdend met het recht op privacy. Ook moeten we ervoor zorgen dat de uitval die erin zit doordat de gegevens van de stedelijke systemen nog in DISCIMUS worden ingevoerd, wordt weggewerkt door het te automatiseren.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik heb een aantal opmerkingen. Het zou goed zijn om te proberen de problemen zeer goed in kaart te brengen en op te lossen. Wat de werkgroep Kleuterscholen bij u blijkbaar al aangaf, dat men het gevoel heeft dat die cijfers niet overeenkomen en zelfs beter zijn, leeft ook in Gent, waar men plots een enorme stijging zag.

Men heeft dan via AgODi de cijfers per school opgevraagd om zelf te kunnen kijken of ze wel kloppen. Toen bleek dat de optelsom niet overeenkwam met het algemene cijfer dat werd doorgegeven op mijn schriftelijke vraag. Daar zat dus een discrepantie die misschien niet helemaal te verklaren is.

Na het opvragen van de eigen cijfers bleek ook dat het niet helemaal overeenkwam. De opmerking van mevrouw Krekels is zeer terecht. Er zit een zekere verantwoordelijkheid bij scholen, leerkrachten en directies om die gegevens nauwkeurig door te geven en het belang daarvan in te zien. Het lijkt mij nuttig die boodschap door te geven via de volgende Schooldirect.

Naast ervoor te zorgen dat het systeem zeer goed werkt en op punt staat en dat iedereen daarvan het belang inziet, denk ik dat we als overheid moeten nagaan hoe we zo'n instrument zo goed mogelijk kunnen gebruiken. In Nederland heeft men iets gelijkaardigs. De VSV-Verkenner is een systeem waarbij men de

registratie van afwezigheden zeer sterk gebruikt om de schooluitval te bestrijden. Dat heet 'Aanval op schooluitval'. Daarbij worden er cijfers geregistreerd die zeer snel worden doorgegeven aan steden en gemeenten, als het ware de dag zelf. U zegt dat we bij ons ook perfect per stad of gemeente kunnen terugvinden hoe het zit met de cijfers. Dat klopt, maar het duurt zeer lang alvorens je de spijbelgegevens doorkrijgt, terwijl je heel vaak kort op de bal moet kunnen spelen en dat er ook echt maatwerk nodig is.

Wat gebeurt er in Nederland? Je krijgt zeer snel cijfers en moet als stad of gemeente een soort objectief, een streefcijfer halen om die schooluitval aan te pakken. Ik zeg niet dat we zo ver moeten gaan, maar het is wel iets om naar te kijken. Er hangen financiële stimuli aan vast, ten goede als je resultaten boekt, en anders moet je extra inspanningen doen.

De schooluitval is daar gedaald, van 5,5 procent in 2000 naar 1,9 procent vandaag, door heel strikt te registreren en via het gemeentelijk beleid maatwerk na te streven en daar zeer dicht op te zitten. Het heet niet voor niets 'Aanval op uitval'. De manier van meten en registreren zal hier wellicht anders zijn, maar toch: hier zitten we met cijfers van 12 procent schooluitval. Daar kunnen we dus echt wel iets van leren. De registratie en het maatwerk door gemeentelijk beleid is dan cruciaal. Ik denk dat we onze gemeenten daarin moeten versterken en hun daartoe middelen moeten geven, vandaar die tweede component in mijn vraag. We moeten hun geen middelen afnemen, maar nagaan of we de gemeenten niet meer kunnen versterken om aanklappend onderwijsbeleid op maat te kunnen voeren. Zo kunnen we de strijd die we zo belangrijk vinden als overheid, tegen schooluitval en voor schoolparticipatie, in het kader van alle maatschappelijke problemen die er zijn, aangaan. Het is niet bij de haren getrokken om hierbij te verwijzen naar de Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering en de rol die scholen daarin te spelen hebben, om dat gemeentelijk beleid op dat vlak te versterken. Hier zit dus echt nog wel een schat aan mogelijkheden wat de registratie via het systeem betreft en wat het gemeentelijk beleid betreft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het tweedelijns inclusienetwerk – 1008 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitrol van het M-decreet – 1054 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): In het M-decreet, dat hier vorig jaar werd goedgekeurd, staat dat een van de taken van de vzw Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten (SNPB) de uitbouw was van een tweedelijns inclusienetwerk. Tijdens de besparingsronde begin deze legislatuur is SNPB echter gesneuveld. De eerste vier opdrachten van SNPB blijven decretaal vastgelegd, maar worden verschoven naar de netgebonden pedagogische begeleidingsdiensten. Het tweedelijns inclusienetwerk ziet men ook als een opdracht van de pedagogische begeleidingsdiensten, maar dat wordt niet meer decretaal verankerd.

Dit tweedelijns inclusienetwerk dat zou worden uitgebouwd, zou zich nochtans specifiek richten op onderwijstrajecten van leerlingen met een individueel

aangepast curriculum in de gewone school. Het zou een netoverschrijdende expertisecel worden, die duidelijk zichtbaar en aanspreekbaar is, bestaande uit zes halftijdse medewerkers, één per provincie en één coördinator. De opstart was gepland voor januari 2015, om in september 2015 echt operationeel te zijn in het Vlaamse onderwijsveld. We hebben het daarnet nog gehad over het belang van de ondersteuning in het veld.

Gezien de zeer beperkte staf van maar zes halftijdse medewerkers, lijkt het bijzonder inefficiënt, zowel inhoudelijk als pragmatisch, om in vier verschillende onderwijsnetten, los van elkaar, expertise te ontwikkelen met betrekking tot dit zeer kleine en specifieke domein. Bovendien is het ook de bedoeling om scholen met ervaring met elkaar te verbinden. Door het wegvallen van SNPB zal samenwerking niet vanzelfsprekend zijn.

Desalniettemin blijft het van belang in te zetten op het begeleiden van scholen en centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) bij vragen over inclusie, specifiek voor leerlingen die nood hebben aan een individueel aangepast curriculum. Ook deze leerlingen hebben volgens ons recht op onderwijs in een gewone school. Er bestaan al heel wat goede voorbeelden. Maar scholen hebben over deze mogelijkheid, begrijpelijk, heel wat vragen. Wanneer geen aandacht kan worden besteed aan die vragen, kunnen die zich ontwikkelen tot weerstanden, wat dan weer zal resulteren in weigeringen. En dat moeten we vermijden.

Minister, hoeveel zou de werking van het tweedelijns inclusienetwerk, zoals eerder gepland, jaarlijks kosten? Op welke manier worden de netten verplicht om hun middelen ook effectief in te zetten voor de doelgroep die nood heeft aan een individueel aangepast curriculum? En over hoeveel middelen jaarlijks gaat het?

Op welke manier zal expertise over de netten heen worden gebundeld, en worden de netten gestimuleerd om dit tweedelijns inclusienetwerk in 2015 alsnog samen op te starten? Is het al duidelijk of de pedagogische begeleidingsdiensten zullen investeren in een netoverschrijdende werking, noodzakelijk voor dit specifieke, kleine domein? Indien dit tweedelijns inclusienetwerk niet wordt uitgebouwd, hoe zult u dan garanderen, minister, dat de vooropgestelde doelstelling van inclusief onderwijs als recht, ook voor leerlingen met een individueel aangepast curriculum, zal worden bereikt?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, het sluit aan bij een vraag die daarnet aan bod kwam. Binnen enkele maanden is het begin van het volgende schooljaar er en zal het M-decreet op kruissnelheid worden ontrold, op 1 september 2015. De voorbereidingen hiervoor zijn begin januari gestart, waarbij scholen voor zichzelf al moeten overwegen welke redelijke aanpassingen voor hen haalbaar zijn of niet. Dat is nodig omdat ze nu aanvragen krijgen van ouders die willen inschrijven, zeker in gebieden waar er aanmeldingsprocedures zijn.

Ook de CLB's moeten op een gewijzigde manier beginnen te werken, in het bijzonder bij de opmaak van nieuwe verslagen voor het buitengewoon onderwijs en gemotiveerde verslagen voor geïntegreerd onderwijs (gon), alsook een mediërende rol opnemen indien er niet tot een vergelijk kan worden gekomen. Dat is uiteraard een van de taken die ze hebben gekregen.

Uit een bevraging eind vorig jaar bleek al dat de meerderheid van het onderwijspersoneel de nieuwe maatregelen wel genegen is, op een of andere manier, maar dat meer dan 80 procent de praktische en concrete uitwerking eerder argwanend bekijkt. Uit het werkveld ontvangen we steeds ongeruste mails, vaak zelfs na het bijwonen van informatiemomenten waarop het M-decreet wordt toegelicht. Dat zou de ongerustheid net moeten wegnemen, maar blijkbaar

brengt het meer ongerustheid mee. Daar kan ik me iets bij inbeelden, mensen praten er ook met elkaar. Maar de uitrol van het decreet is niet onbelangrijk.

Minister, ik heb enkele concrete vragen, om zo snel mogelijk rust te brengen, zodat die tijd en energie naar inhoud kunnen gaan en niet naar onrust. Wie organiseert er momenteel vorming rond de uitrol? Zijn dat de CLB's, vakbonden, pedagogische begeleidingsdiensten, de administratie? Spreken zij met eenzelfde stem? Worden er vanuit het departement Onderwijs nog infosessies of vormingen gegeven? En zo ja, welke informatie wordt daar meegegeven, die toch rust kan brengen? Waar kunnen scholen en leerkrachten zeer concrete en operationele informatie vinden? Bijvoorbeeld, hoe zit het met gon, met de begeleiders, met mensen die eventueel naar terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking (tbsob) zouden gaan in het buitengewoon onderwijs en zouden worden ingezet in het gewone onderwijs?

Wat is de stand van zaken van de uitvoering met betrekking tot het protocol dat werd afgesloten? Op welke manier worden de zeventig extra begeleiders bij de pedagogische begeleidingsdiensten ingezet? Werken zij vraag- of aanbodgestuurd en hoe is de verdeling over de netten? Hoe kunnen scholen een beroep doen op deze begeleiders en hoe worden ze toegewezen aan leerlingen en scholen?

Hoe zal de herallocatie van middelen en omkadering van het buitengewoon onderwijs naar het reguliere onderwijs concreet verlopen? Ik verwijs naar het begrotingsakkoord van toenmalig minister Muyters die stelde dat het geen besparing is, maar dat de middelen die worden uitgespaard in het buitengewoon onderwijs kunnen worden ingezet in het gewone onderwijs. Maar hoe gaat dat? Zijn scholen hiervan al in kennis gesteld? Wat kunnen scholen met de middelen doen? Hoe worden deze middelen verdeeld?

Hoe zal de waarborgregeling concreet uitvoering krijgen? Dat hangt niet onlosmakelijk samen met de vorige vraag. Hoe zullen gon en inclusief onderwijs (ion) worden ingezet in het gewone onderwijs voor kinderen met speciale onderwijsbehoeften?

Minister, ik weet dat ik veel vragen stel. Sommige had ik zelf kunnen bedenken, andere zijn vragen die mij worden gesteld. Als ik dan op zoek ga naar informatie, kan ik meestal geen concreet antwoord geven, of toch geen antwoord dat afdoend is voor de directeur, leerkracht, ouder. Intussen is het februari, ik maak me er toch wat zorgen over.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Minister, ik wil bevestigen wat de heer Daniëls weergeeft. Ik heb zelf informatiemomenten gevolgd. Ik krijg ook veel vragen van mensen over wat we precies in het decreet hebben goedgekeurd. Ik stel vast dat de informatie niet altijd op eenzelfde manier wordt overgebracht. Er worden zaken verschillend geïnterpreteerd. Mensen begrijpen totaal foutieve dingen, soms hallucinant. Dan zeg ik heel duidelijk dat wij dat niet hebben goedgekeurd en dat het niet de bedoeling is. Ik ben zeer bezorgd. Hoe kunnen we daarop het best reageren, zodat er wel duidelijkheid komt? Er circuleert echt verkeerde informatie.

Ook leven er op het terrein vragen over de praktische uitvoering. Mensen in het onderwijsveld zijn het gewoon om heel concreet van de Vlaamse overheid te vernemen wat er op welk moment moet gebeuren. We hebben er altijd kritiek op gekregen dat wij te betuttelend zijn en te veel invullen. Nu vullen we bepaalde zaken nog niet in, maar is er grote ongerustheid, omdat er nog geen heel concrete richtlijnen worden gegeven. Het is zeer moeilijk om met dat gegeven om te gaan. De algemene doelstelling voor ons onderwijsbeleid is om meer vertrouwen te geven aan het veld, en meer ruimte. Dat is geen eenvoudige oefening.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik moet vaststellen dat u terecht aanklaagt dat er soms andere informatie wordt gegeven in die sessies. Dat vind ik vreemd, niet correct en ook niet goed voor de scholen.

We zien morgen alle partijen na de ministerraad. Er zijn ook afspraken met de inspectie over hoe er wordt omgegaan met wat het CLB doet. Dat is een grote zorg van het CLB. Dat is dan de start van een grote communicatie. We zijn een heel basic Q&A aan het maken. Klasse heeft daar al een grote inspanning voor gedaan. Die zullen we nog meer basic maken, waarbij de moeilijke en gemakkelijke zaken worden opgelost.

Anderzijds is de opmerking van de voorzitter wel juist. Men is gewoon dat alles tot in detail wordt geregeld. We gaan dat nu, bijvoorbeeld voor het CLB-formulier, niet doen. We gaan de CLB's vertrouwen geven, maar dat betekent ook dat ze daarmee moeten omgaan. We gaan niet punctueel regelen wanneer het wel of niet kan. We zullen hen laten werken, omdat ze alle terreinexpertise hebben. Ze zullen dat wel kunnen, en ze willen het ook. Het formulier is samen met hen opgemaakt.

Het tweedelijnsinclusienetwerk was bedoeld om de bestaande expertise vanuit verschillende betrokken actoren op het vlak van de praktische realisatie in kaart te brengen. Men wilde zo ouders, scholen of CLB's met vragen over redelijke aanpassingen goed adviseren door te verwijzen naar instanties die hen hierbij kunnen ondersteunen en begeleiden.

Via de kaderovereenkomst met het SNPB werd een subsidie toegekend om de decretaal bepaalde opdrachten uit te voeren. Het tweedelijnsinclusienetwerk zou worden opgestart en een visie daarop moest worden ontwikkeld door twee halftijdse begeleiders SNPB. In de oorspronkelijke opzet waren dat drie voltijdse, maar uiteindelijk zijn het twee halftijdse geworden.

De pedagogische begeleidingsdiensten werken momenteel aan de financiële afwikkeling van het SNPB. Die middelen – 5.731.000 euro – worden ingekanteld in de opdrachten in de reguliere begeleidingsdiensten. Tijdens de onderhandelingen van het programmadecreet bleef duidelijk verankerd dat competentieontwikkeling in het kader van het M-decreet, uitdrukkelijk in de opdracht van de reguliere begeleidingsdiensten aanwezig moest blijven. Het tweedelijnsinclusienetwerk werd in de memorie van toelichting opgenomen, maar is niet meer decretaal vastgelegd.

Die netoverschrijdende werking blijft voor mij cruciaal. Daarover wordt nu overlegd, en het is belangrijk dat alle bestaande expertise daarover goed wordt gebruikt. Zeker voor de uitbouw van het tweedelijnsinclusienetwerk is een netoverschrijdende werking van belang. Het is aan de pedagogische begeleidingsdiensten om daar een samenwerkingsovereenkomst over af te sluiten. Na de inkanteling van het SNPB is het aan de overheid om het gesprek met de pedagogische begeleidingsdiensten goed op te volgen om de mogelijkheden om vorm te geven aan het tweedelijnsinclusienetwerk, maximaal te gebruiken.

Het is zeker de bedoeling dat de pedagogische begeleidingsdiensten de uitbouw van het tweedelijnsinclusienetwerk opnemen in het kader van de competentieontwikkeling over het M-decreet. De invoering van het M-decreet vraagt om voortdurende en correcte informatie. Dit is nu zo in de fase van de uitrol en dit zal zo zijn bij de eerste stappen van de implementatie.

De bijlage bij Klasse biedt een zeer goede aanzet van informatie over het M-decreet basic. De basisvragen worden daar beantwoord. Klasse heeft een engagement opgenomen om telkens als de Vlaamse Regering een beslissing

neemt over de verdere uitrol, of wanneer er een belangrijke stap wordt gezet, hierover ruim en toegankelijk te informeren. De manier waarop ze schrijven, is ook heel toegankelijk.

Er lopen nu vele initiatieven zoals infosessies, conferenties, studiedagen en vormingen, die alle stakeholders gaande van scholen, lerarenopleidingen, samenwerkingsverbanden, lokale overlegplatformen (LOP's), koepels, begeleidingsdiensten nemen. We hebben vastgesteld dat op een aantal plaatsen informatie werd gegeven die niet strookte met de werkelijke uitrol. We hebben natuurlijk geen toezicht gehouden of op al deze fora met één stem wordt gesproken. Maar het is net de opzet van de vergadering van morgen en van de navolgende communicatie om de dissonante tonen volledig te kunnen uitsluiten.

Naarmate de verdere uitvoering van het M-decreet vorm krijgt via uitvoeringsbesluiten – morgen staat er een op de agenda – wordt daarover gecommuniceerd. Alles wat te maken heeft met de nieuwe wijze van verslaggeving door het CLB, het gemotiveerd verslag voor het gon en het verslag voor toegang tot het buitengewoon onderwijs, het inschrijvingsrecht voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, is voor heel binnenkort.

De meeste mails gingen over de programmatie van het type 9. Dat is nu gebeurd. De scholen en lerarenteams kunnen voor concrete en operationele informatie ook een beroep doen op het team van competentiebegeleiders.

Mijnheer Daniëls, over heel veel van uw punctuele vragen zal tussen nu en een week op internet informatie te vinden zijn.

De focus van de competentiebegeleiders is vraaggestuurd. Elke school kan een vraag stellen aan zijn pedagogische begeleidingsdienst, die dan samen met de competentiebegeleiders aan de slag gaat. Ook de reguliere begeleiders van de pedagogische begeleidingsdiensten hebben een taak gekregen in het M-decreet. Elke pedagogisch begeleider zal in de toekomst competentiebegeleider moeten zijn. De kern is het versterken van teams om met diversiteit om te gaan. Het kan niet dat begeleiders zeggen dat het niet voor hen is, maar voor iemand anders. Iedereen moet dat kunnen. Dat is ook de reden waarom die extra groep er is gekomen. Het is net om de gewone begeleiders te versterken, niet om een schot te steken tussen soorten begeleiders.

Het precieze aantal competentiebegeleiders voor het schooljaar 2015-16 is nog niet gekend. Bij de stemming van het M-decreet heeft men 103 ambten die voorheen in bijzondere onderwijsprojecten werden ingezet en ook begeleiders autismespectrumstoornis (ASS) waren, omgezet in budget. Het profiel van de competentiebegeleiders is een duurder profiel dan de oorspronkelijke begeleiders omdat het masters zijn. Het SNPB heeft daarom voor de zekerheid gekozen door voorlopig 60 ambten vast te leggen. Zo zorgen ze ervoor dat de loonkost voor deze begeleiders volledig kan worden betaald.

De verdeling van deze competentiebegeleiders is op dit ogenblik als volgt: 1,7 is netoverstijgend, er zijn 11 ambten voor het GO!, er zijn 9,5 ambten voor het Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG), er zijn er 36 voor de Pedagogische BegeleidingsDienst van het Katholiek Onderwijs (PBDKO) en 1,5 ambt voor het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV). Ook voor de kleine onderwijsverstrekkers wordt in een ambt voorzien.

Vanaf 1 september 2015 zijn die ambten de volledige verantwoordelijkheid van de pedagogische begeleidingsdiensten. Die werken nu aan de financiële afwikkeling van het SNPB. Men is vrij voorzichtig geweest in het omzetten van dat budget in ambten, waardoor ik ervan uitga dat daarmee geen problemen zullen zijn.

Voor de herallocatie en de waarborgregeling legt het M-decreet de krijtlijnen vast. Momenteel wordt de concrete uitvoering daarvan voorbereid, zowel qua berekening als qua verdeling en aanwending. We starten met tellen op 1 februari als ik me niet vergis. We zijn nu net gestart. De resultaten van de telling van de eerste schooldag van februari 2015 zijn belangrijk omdat ze een zicht kunnen geven of en in welke mate er al effecten waar te nemen zijn. De eerste niet-gecorrigeerde cijfers zijn eind februari beschikbaar.

Mijnheer De Ro, u zei dat er wellicht al vroeger effecten merkbaar zijn. U dacht dat ze nu al zijn gestart met meer naar het buitengewoon onderwijs te gaan. Mevrouw Meuleman, u hebt een schriftelijke vraag gesteld en omgekeerd geredeneerd. Nu zijn er al meer die naar het gewoon onderwijs gaan. Je moet een correcte basis hebben. Mevrouw Meuleman vroeg of er nog zijn die rap rap naar het buitengewoon onderwijs gaan. We zijn die cijfers aan het verzamelen. Als er nu een serieus effect is, kunnen we al extra uren voor gon toewijzen.

Dat zal ik echter maar eind februari kunnen zien. Nu kan ik daar dus nog niet veel over zeggen. Dan zullen we echter een zicht hebben van 1 februari 2014 tot 1 februari 2015. Met betrekking tot het decreet starten we dus op 1 februari 2015, wat betekent dat we dit schooljaar nog tendensen zullen zien en dat de waarborg, als er verschuivingen zijn, nog in het lopende schooljaar kan worden toebedeeld. Ik hoop dus dat we eind februari al een eerste indicatie hebben en dus al deels een antwoord daarop kunnen geven.

Dan was er de vraag op welke manier gon-ion zal worden ingezet in het gewoon onderwijs. U weet dat het M-decreet de toegang tot het gon wijzigt door de introductie van het gemotiveerd verslag en het verminderen van de administratieve belasting door de afschaffing van het inschrijvingsverslag buitengewoon onderwijs – dat attest en dat protocol ter verantwoording – en het integratieplan. De gon-ion-ondersteuning zal nog op dezelfde wijze ingezet blijven in het gewoon onderwijs, in afwachting van een meer fundamentele hervorming die zich opdringt. Het enige dat nu dus nog moet gebeuren, is de correcte afstemming van de gon-regeling op de nieuwe typologie. Nu heb je enerzijds het basisaanbod en anderzijds type 9. Ik heb echter al gezegd dat het basisaanbod natuurlijk het pakket van de vorige types wel in zich blijft dragen.

We hopen – en ik hoop echt dat ik ook daartoe een bijdrage kan leveren – dat we zeer binnenkort, te beginnen morgen, een aantal onduidelijkheden kunnen wegwerken. We hopen dat we een unisono communicatie kunnen hebben tussen pedagogische begeleidingsdiensten, CLB's, inspectie, en dat die dan met één stem met de schooldirecties kunnen spreken. Voor hen is dat immers natuurlijk ook belangrijk. Het verslag zal dus morgen ook worden goedgekeurd. Vervolgens kunnen we, bijvoorbeeld bij gon-ion, wanneer dat er komt, al iets waarborgen omdat we al wat verschuivingen zien, en dan zullen we nu iedere keer synchroon proberen te communiceren met iedereen, dus ook met de begeleiding, met het CLB, zodat iedereen ook hetzelfde meedeelt. Er zijn de voorbije maanden bij infosessies inderdaad immers soms totaal tegenstrijdige berichten gegeven. Ik heb dat ook maar vastgesteld. Ik kan begrijpen dat dit absoluut niet leuk is voor scholen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik heb niet echt een concreet antwoord gekregen op mijn vragen hoeveel de werking van het tweedelijnsinclusienetwerk jaarlijks zal kosten, en of ook opnieuw zal worden voorzien in die middelen. U stelde dat 5,7 miljoen euro zal worden ingekanteld via de SNPB's, maar ik neem aan dat dit niet enkel geldt voor dat tweedelijns-inclusienetwerk is, dat dit de volledige werkingsmiddelen van de SNPB's waren.

Mijn vraag was eigenlijk heel concreet: hoeveel werd uitgetrokken voor dat tweedelijnsinclusienetwerk? Het lijkt me immers toch echt wel nodig dat dit voor een stukje wordt gegarandeerd. Ik heb dat ook proberen weer te geven in mijn vraag. Dat ging echt over die groep kinderen die het gewone curriculum niet kunnen volgen. Mevrouw Helsen, u herinnert zich die hoorzittingen ongetwijfeld. Net over die groep was er eigenlijk wel vrij veel discussie: het M-decreet was al een grote stap en wat dan met die kinderen die het curriculum niet zouden kunnen volgen? Je voelde dat er op dat vlak eigenlijk nog wat meer voorbehoud was, dat er toch wel grotere vragen waren dan met betrekking tot die andere kinderen, waarvoor er normaliter kleinere aanpassingen nodig zouden zijn.

Het lijkt me belangrijk dat we dat onderscheid niet maken. Juridisch zou het misschien ook wel voor problemen zorgen, mochten we dat wel doen. We moeten alle kinderen gelijk behandelen en bekijken welke aanpassingen er nodig zijn, en of die dan redelijk zijn, maar we mogen geen onderscheid maken naargelang ze het curriculum kunnen volgen of niet. Om die vrees bij de leerkrachten, die terecht is en zeker ook nog groot was, weg te nemen, was dat tweedelijnsinclusienetwerk er, om die groep toch wel te kunnen begeleiden. Er was in provinciale ondersteuning voorzien, via die zes halftijdsen, om toch van nabij te kunnen ondersteunen, om dichtbij de werkvloer, provinciaal, naar scholen te kunnen gaan en mensen daar te kunnen begeleiden. U hebt gezegd dat dit tweedelijnsinclusienetwerk niet zal wegvallen. Tegelijk heb ik weinig garanties gehoord. Hoeveel middelen gaan daar nu heen? Zullen die daarnaar kunnen blijven gaan? Zal men die specifieke groep echt wel blijven ondersteunen? Willen we ook voor die groep opkomen? Dat vind ik een belangrijke vraag. Ik had eigenlijk toch wat meer garanties willen horen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Mevrouw Helsen, mijn vraag betrof niet zozeer het volledig, gedetailleerd uitwerken van een document. Mijn concrete vraag was wel hoe scholen concreet te weten kunnen komen waarop ze kunnen rekenen als er zich nu een leerling tijdens de aanmeldingsperiode aandient, en ze het gesprek aangaan met de ouders.

Dat gaat niet zozeer over beleidsvoerend vermogen. Ze zouden kunnen zeggen dat ze het gaan regelen, terwijl het niet kan. Het gaat vooral om die zeer operationele zaken. Ik ben blij dat u ook de mensen samenbrengt, om alvast te zorgen dat die communicatie unisono is. Ik hoop dat daaruit zeer concrete zaken komen, zoals het juist kunnen inschatten van waar men een beroep op kan doen en waarop niet. Daar zijn de scholen en de ouders vooral naar op zoek. Daarover mogen we geen foute informatie krijgen.

Ik denk dat we artikel 294 – ik ken het nummer niet uit het hoofd –, waarin staat dat scholen wel degelijk in de draagkrachtafmeting het onderscheid kunnen maken tussen het gemeenschappelijk curriculum en het individuele curriculum, namelijk als het individuele curriculum van toepassing is, dat ze dan op een ander regime kunnen overschakelen en kunnen zeggen dat daar hun draagkracht eindigt. Ik vind dat niet onbelangrijk, niet alleen in het licht van de gewone scholen, maar vooral in het licht van de leerling waarover het gaat. Het gaat over hoe we die leerling maximaal de beste onderwijskansen geven. Dan mogen we de kwaliteiten van ons buitengewoon onderwijs natuurlijk niet laten ondersneeuwen in een ander debat.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Mijnheer Daniëls, ik had begrepen dat het begrip draagkracht niet meer aan de orde is maar dat het gaat over disproportionaliteit.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Dat is inderdaad een juiste invulling van het begrip draagkracht. De disproportionaliteit is dan veruitwendigd in het individuele curriculum.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Op de opmerkingen van collega Daniëls heb ik proberen te antwoorden. We stroomlijnen. Ik hoop dat we morgen een verse start kunnen nemen met goede info.

Mevrouw Meuleman, dat bedrag is niet apart vastgeklikt. Er zijn nu contacten tussen de pedagogische begeleidingsdiensten. Zodra ze door het samenwerkingsprotocol zijn, zul je meteen alles duidelijk zien, ook op welke manier het verankerd wordt. Het wordt dus vervolgd.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Wat betreft de cijfers: het is geen aanvoelen. Toen ik zei dat er dit jaar al dingen merkbaar waren, dan waren dat de cijfers van 1 september van het OVSG, waar er bij de 1 septemberinschrijvingen in het buitengewoon gemeentelijk basisonderwijs 15 procent minder leerlingen waren. Daar heb ik toen naar verwezen.

Minister Hilde Crevits: Als ik u wat appetijt mag doen krijgen: we zien een stijging in het buitengewoon secundair onderwijs en we zien nu al een gevoelige daling in het buitengewoon lager onderwijs, en een beetje in het kleuteronderwijs.

Het is wel relevant. Het toont voor mij aan, mevrouw Meuleman, dat het geen zorg is, dat het niet zo is dat mensen nu holderdebolder naar het buitengewoon onderwijs gaan. Het toont meteen aan dat CLB's vandaag goed werken en dat men met voldoende zorg en empathie kijkt waar het kind thuishoort. Dat is eigenlijk het enige wat relevant is. Ik heb vandaag geen enkele indicatie uit de cijfers om hier paniek in te zien. Dat is voor mij een geruststelling. We zien een aantal kinderen dat van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs verschuift. Als je het vorige schooljaar meerekent, of omgekeerd, blijft dat over de jaren gelijk. Dat stijgt of daalt niet.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de diplomaverenisten voor het toekennen van een inschakelingsuitkering – 1025 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): De vraag is al een stukje achterhaald, maar er is wel een stukje waarvan ik benieuwd ben naar uw antwoord, minister. Enkele weken geleden hebben we nog de discussie gehad in de plenaire zitting naar aanleiding van een actuele vraag van mezelf en mevrouw Gennez over de diplomaverenisten voor het toekennen van een inschakelingsuitkering. Vlaanderen, of de gemeenschappen, kunnen voor een stuk zelf bepalen wat die diplomaverenisten juist inhouden. Tijdens het debat in de plenaire vergadering hebben verschillende partijen alsook uzelf aangegeven dat we het begrip diploma niet te eng mogen bekijken en dat er moest worden gekeken naar de kwalificaties die een jongere behaald had om het begrip diplomaverenisten in te vullen.

U hebt ook de suggestie gedaan om met deze commissie te bekijken wat er onder deze term juist kon worden ingeschreven zonder afbreuk te doen aan de uiteindelijke doelstelling van de inschakelingsuitkering.

In de pers hebben we ondertussen kunnen lezen dat u een overeenkomst hebt bereikt met de federale vicepremier Kris Peeters en uw collega uit de Franse

Gemeenschap Joëlle Milquet over de versoepeling van deze diplomavereisten of over de verdere concretisering op het terrein van de gemeenschappen.

Klopt het dat er een akkoord is over de versoepeling van de diplomavereisten voor het verkrijgen van een inschakelingsuitkering? Zo ja, kunt u de inhoud van dit akkoord toelichten? Wanneer zal dat in werking treden? Zo neen, wat is de stand van zaken in dit dossier? Zijn er categorieën waar nog discussie moet worden gevoerd? Is er verder onderzoek of specificering nodig?

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Bij de al genomen maatregelen blijven er nog kleine groepjes over waarrond nog vragen leven. Wat met de jongeren die geen diploma hebben behaald, die geen getuigschrift hebben, maar die zich wel inschakelen in een opleiding, hetzij bij VDAB hetzij binnen een andere vorm van volwassenenonderwijs, maar dan beperkt? Komen zij in aanmerking of niet?

Wij werken straks met het M-decreet, met als gevolg dat er leerlingen kunnen zijn die een individueel curriculum lopen in het gewoon onderwijs, die daardoor geen getuigschrift of diploma behalen, maar die ook niet in het buitengewoon onderwijs zitten en daar hun getuigschriften of attesten kunnen behalen. Wat zijn de consequenties voor die leerlingen, die straks kiezen voor een individueel curriculum in het gewoon onderwijs, die wel beseffen dat dat als consequentie kan hebben dat ze geen getuigschrift of diploma behalen maar die dat volgen van gewoon onderwijs als context heel belangrijk vinden? Wat gebeurt er met deze jongeren? De regeling houdt met hen geen rekening. Dat betekent dat deze consequentie er voor deze mensen ook moet worden bijgenomen. Dat betekent toch wel dat kiezen voor inclusie moeilijk wordt.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben niet zomaar naar de minister van Werk Kris Peeters gegaan. Neen, wij hebben daarover eerst in de Vlaamse Regering een akkoord bereikt. Dat was natuurlijk het cruciale. Het is wel evident dat je met een document gaat. Anders zou ik met mijn eigen goesting gaan, maar dat was in dezen minder relevant. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Bent u nog geïnteresseerd in het antwoord? *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

De Vlaamse Regering heeft een akkoord bereikt over het feit dat we zouden vragen om een aantal kwalificaties gelijk te stellen met een diploma. Nogmaals: in de geest van het aan de voorwaarden voldoen om een inschakelingsuitkering te krijgen.

Wij hebben het toch een diploma secundair onderwijs genoemd omdat in het koninklijk besluit staat: "een diploma hoger secundair". Maar dat bestaat niet. Ze kunnen dat KB nog wel aanpassen.

Het gaat om het studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad bso en van het derde leerjaar van de derde graad bso – in het bso worden er geen diploma's uitgereikt, dat zijn getuigschriften; het certificaat van een opleiding secundair na secundair; het certificaat na alle gevolgde modules van een volledige opleiding – dat gaat uiteraard over het volwassenenonderwijs en daar zit heel veel in; het getuigschrift van de leertijd, voor diegenen die in Leren en Werken zitten; het getuigschrift van de opleiding buso OV3; het getuigschrift van de alternerende beroepsopleiding buso OV3. Al die studiebekrachtigingen gelden, ongeacht het onderwijsniveau waarop ze worden behaald. Dit alles werd als mededeling op de ministerraad van 30 januari 2015 geagendeerd.

Ik ben dan naar mijn collega Joëlle Milquet gegaan. Zij moest met de voorstellen nog naar haar regering om tot een akkoord te komen. Maar zij is niet bevoegd

voor het volwassenenonderwijs, dus moest zij nog afstemmen met haar collega minister Jean-Claude Marcourt. Ondertussen is die afstemming gebeurd en dat heeft geleid tot de vraag vanuit de Franse Gemeenschap om een aantal bijkomende benamingen van getuigschriften op te nemen. Normaal zal dat geen aanleiding geven tot wijzigingen bij ons. Met de federale minister van Werk is ook afgesproken dat de hele regeling op 1 september 2015 start.

Wat met het volwassenenonderwijs? Het is duidelijk dat studiebekrchtigingen die gehaald werden via het volwassenenonderwijs opgenomen zijn voor zover ze gelijkaardig zijn aan het secundair onderwijs of voldoen aan de definitie 'certificaat na alle gevolgde modules van een opleiding'. Het is dus niet zo dat als je één module hebt gevolgd, dat je er dan al door bent.

Wat met hbo5? De vraag die hier gesteld is, betreft enkel de groep die tot hbo5 wordt toegelaten maar die niet beschikt over een getuigschrift van het tweede of derde leerjaar van de derde graad secundair onderwijs of over een diploma secundair onderwijs. Het betreft dus de groep die op basis van de klassenraad, de directeur van het volwassenenonderwijs of via een assessment in het hoger onderwijs toegelaten werd. Deze groep kan ten individuele titel vallen onder de toepassing "beschikt over een toelatingsbewijs tot het hoger onderwijs".

Wat met buso OV3? In de filosofie is opgenomen dat een startpositie op de arbeidsmarkt moet worden nagestreefd. Mijn administratie en ik krijgen nu veel vragen omdat sommige leerlingen niet beschikken over een getuigschrift maar door de klassenraad toch worden toegelaten tot de alternerende opleiding. Mijn administratie en ik krijgen nu veel vragen over het niet opnemen van de attesten buso OV3 omdat sommige leerlingen die nu al zijn ingeschreven bij de VDAB al de wachttijd hebben doorlopen. Dat is de huidige toestand. We zullen in die gevallen een overgangperiode bepleiten.

De vraag van mevrouw Helsen neem ik mee. Op dit ogenblik zijn ook diegenen die een traject alternerend leren en werken hebben doorlopen en dus geen algemene vorming hebben afgewerkt maar enkel die kwalificatie halen, niet opgenomen. We willen toch de incentive behouden opdat mensen hun getuigschrift of diploma zouden halen. Het is een moeilijke discussie, maar ik sta erachter. Het gaat over het verkrijgen van de inschakelingsuitkering voor je 21e. Nu is ervoor geopteerd om dat niet mee te nemen. Ik zal onderzoeken of uw suggestie betrekking heeft op de eerste of de tweede categorie. Dat kan eventueel via brief nog worden aangepast, want er is nog niets gewijzigd aan het KB.

De heer Jo De Ro (Open Vld): In alle groepen probeert men een overzicht te krijgen van de samenstelling van onze jongeren. Buso OV4 leidt tot een diploma secundair onderwijs, is dat niet? Over buso OV3 hebt u het gehad. Hoe zit het met buso OV1 en buso OV2? Is daarover gesproken?

Minister Hilde Crevits: Vandaag hebben die geen recht, maar dat willen we zeer gevoelig uitbreiden. Dat spoort niet met de geest van het akkoord. Over buso OV2 is wel nagedacht, maar uiteindelijk hebben we besloten om het niet te doen, want dan zou het allemaal veel ruimer worden gemaakt. Het kon evenwel niet anders dan dat we buso OV3 meenamen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.